

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 30 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaševa ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaševa ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Nevarnosti proračuna

Naš beogradski poročevalec nam je poslal izvleček iz proračunskega poročila finančnega odbora za ministrstvo pošte in brzojava ter za ministrstvo trgovine in industrije. Strokovno kritiko bi mogel napisati le večak, ki ima vpogled v interno poslovanje obeh resorov v Sloveniji in dobro pozna resnične in nujne potrebe. A tudi lajik lahko opazi za Slovenijo celo vrsto postavk, ki so naravnost nemogoče in se zde kakor zasmehovanje. Ne moremo verjeti, da bi gg. ministra Superina in Krajača, ki načeljujeta tema ministrstvom, na enak način odkrnila tudi hrvatske pokrajine. Naj opozorimo danes samo na par točk.

Selitveni in potni stroški so predvideni za ljubljansko pošto direktno z zneskom 150.000 Din. To je odločno premalo, saj so ravno žalostni dogodki zadnjih mesecev pokazali, kako nujno potrebna je redna revizija pošt po mestih in deželi. Kar vlada prihrani pri črtanju kreditov za revizijo, izgubi lahko v poslovanju na poštah. Vsekakor torej štedenje na nepravem mestu.

Mnogo premajhna je tudi postavka za kurjavo in razsvetljavo poštinih uradov. Grozi nam nevarnost, da bo morala direktna pošta zapreti večino manjših pošt, ker ne bo kredita za kurjavo in razsvetljavo. In zopet bo izguba mnogo večja od prihranka, da niti ne govorimo o moralni škodi, povzročeni po nezadovoljstvu prizadetega prebivalstva.

Znano je, da je mariborska kolodvorska pošta za ogromni mejni in carinski promet, ki ga mora zmagovati, že davno premajhna. Koliko jeze, razburjenja in strokovnih trpe radi tega naši gospodarski krogi. Poštna uprava ima poleg kolodvorske stavbišče in z gradnjeno novega poslopja bi se naj začelo že letos. A vlada je tozadevno postavko v proračunu kratkotalno črtala in mizerija bo vsak dan večja.

Enako, ali še bolj žalostno sliko nudi pogled v proračun ministrstva za trgovino in industrijo, ki je tudi sestavljen za obe slovenski oblasti skupno. Uradništvo je pri obeh oddelkih že itak reducirano na minimum, a črtanih je na novo nekaj mest. Vedno bolj važna postavka v našem narodnem gospodarstvu — tvori tujski promet. Vlada bi ga morala vsestransko podpirati, a je črtala še one malenkostne zneske, ki jih je dajala doslej v ta namen. Prihranila bo par tisočakov, naše gospodarstvo pa lahko izgubi milijone.

Eno najvažnejših panog v gospodarstvu Slovenije tvori brez dvoma obrtništvo. Vlada ovira razvoj naše industrije, pa bi človek pričakoval, da bo tem bolj podprla obrtništvo, za katerega vendar ne morejo veljati vojaški pomisleki, ki jih navajajo proti naši industriji. A proračun govori drugače. Črtano je več strokovnih učiteljev, na minimum so reducirani krediti za obrtne tečaje in izločbe (za obe oblasti skupaj 30.000 Din!). Srednja tehniška šola v Ljubljani je morala že letos ukiniti pouk v mnogih predmetih, ker ni bilo dovolj kreditov za honorarje. V bodoče bo morala reducirati pouk še bolj, ker je v novem proračunu znižan še dosedanj, že itak premajhni kredit. Samoumevno so docela nezadostne tudi postavke za kurjavo. Ako bo prihodnja zima količjak ostra, bo treba zapreti i srednjo tehniško i druge obrtne strokovne šole v Sloveniji.

Odveč bi bilo govoriti o pomenu naših obrtnonadaljevalnih šol, ki jih imamo v Sloveniji 60 do 70. Šole so imele že doslej mnogo premajhno državno podporo. A upale so na zvišano subvencijo v novem proračunu, pa so živovarile in delale dolgeve. V novem proračunu pa je še dosedanja smešno nizka postavka 200.000 Din zmanjšana na 100.000 Din. Posledice bodo katastrofalne. Najmanj štiri petine obrtnonadaljevalnih šol bodo morali letos opustiti. Na ogromno gospodarsko in moralno škodo, ki bo radi tega neizogibna, nam pač ni treba opozarjati.

Da trgovsko šolstvo ni odrezalo bolj od obrtnega je umevno. Tudi v njem so črtani i materialni i personalni izdatki, reducirana cela vrsta že definitivno nameščenih moči.

In tako gre dalje. Lepo je, da vlada varčuje. Aa tako štedenje, kakršno kažejo navedeni primeri, ni štedenje. Izguba in škoda bosta neprimerno večja od prihrankov. Sami dokazi nesposobnega gospodarstva, a obenem dokazi indolence ali pa nesposobnosti centralne vlade in njenih funkcionarjev v Beogradu.

Apeliramo na naše poslance, da še v zadnji uri rešijo, kar se rešiti da.

Nadaljevanje prometne debate v skupščini

Draga vožnja ministra Radića v Prago. — Nujna potreba znižanja železniških tarifov.

— Beograd, 13. marca. Včeraj je ves dan trajala razprava o proračunu prometnega ministrstva. Razprava je bil astvarna in mirna. Opozicija je kritizirala vladno prometno politiko ter navajala razne slučaje nerednosti odnosno nepravilnosti, obenem pa stavljajo govorniki konkretne predloge za izboljšanje naših prometnih razmer.

Danes ob 9. dopoldne je narodna skupščina nadaljevala razpravo o proračunu prometnega ministrstva.

Posl. Dimitrij Vujić (zemljorad.) je skoraj v poldrugournem govoru govoril o proračunu, naglašujoč, da je proračun prometnega ministrstva majhen. Ta proračun bi moral biti sistematično dobro sestavljen, ker so železnice javna naprava, ki služijo narodnemu gospodarstvu. Proračun pa je velik, ker se v njem po nepotrebnem in nesistematično izvajajo velike svote tako, da postaja varčevanje iluzorno in ravno v prometnem ministrstvu se je razpasla navada pravega razsipanja. Kot drastičen primer, kako sedanja vlada RR meče denar za nepotrebne stvari, je ravno pot ministra za agrarno reformo Pavla Radića v Prago na kongres zelene internacionale. Minister Pavle Radić se je vozil v posebnem salonskem vagonu, v katerem je bilo 30 sedežev. Ta vagon ni bil na meji odklopljen, marveč je šel direktno preko Budimpešte v Prago. V tem vagonu so bila samo tri mesta zasedena, praznih pa je bilo 27. Sedaj pa madžarska vlada zahteva od naše države za prevoz tega vagona odnosno ministra Pavla Radića preko madžarskega ozemlja plačilo 30 sedežev I. razreda. Nastal je spor med finančnim ministrstvom in prometnim, kdo naj plača to vožnjo. Sigurno je, da bo morala naša država plačati Madžarski. Tu je primer, kako se

varčuje pod seljaško vlado! Govornik je nato navedel več konkretnih predlogov za izboljšanje našega prometa.

Posl. Oton Gavrilović (rad.) je nato na splošno presenečenje stvarno začel kritizirati prometno politiko vlade. Plediral je za znižanje železniških tarifov, ker ti neposredno vplivajo na naše gospodarstvo. Proračun prometnega ministrstva znaša eno četrtino celokupnega državnega proračuna. Od celotnega proračuna tega ministrstva je določenih za osebne izdatke 847 milijonov, za razne materialne potrebe 864 milijonov, za popravno vozov in lokomotiv 400 milijonov ter za razne investicije 150 milijonov. Govornik zahteva, da se med prometnim ministrstvom in ministrstvom za šume in rudnike končno uredi vprašanje dobave premoga za državne železnice. Najbolj praktično in racionalno bi bilo, ako bi prometno ministrstvo prevzelo vodstvo državnih rudnikov v svoje roke. Govornik nato kritizira posame postavke budžeta ter zlasti graja okolnost, da moramo plačati na obrestih za tirjate, ki jih imajo inozemske tovarne radi popravila lokomotiv in vagonov napram naši državi, ogromno svoto 40 milijonov. Zato zahteva, da vlada izvršuje vsa popravila vozov in lokomotiv doma, da na ta način podpre domačo industrijo.

Posl. Sava Vuletić (črnogorski federalist) je nato govoril o slabih prometnih zvezah Črnogore z ostalimi pokrajinami. Zahteva, da vlada čimprej prične graditi železnice v Črnogori in da poskrbi za izboljšanje prometnih sredstev. Za ním je govoril posl. Fran Škulj (kler.) na kar je bila dopoldanska seja končana. Danes popoldne bo proračun prometnega ministrstva z vladino večino izglasovan.

Kriza v Društvu narodov na vrhuncu

Nemci odklonili kompromisne predloge zaveznikov. — Presenečenje v Ženevi. — Srednjeevropski pakt.

— Ženeva, 13. marca. V Društvu narodov vlada pesimizem. Atmosfera je prenasličena. Razine delegacije kažejo veliko borbenost. Nemški delegati izjavljajo, da zapuste v nedeljo Ženevo, če Nemčija do takrat ne bo sprejela v Društvo narodov. Chamberlain je tudi določil nedeljo za svoj odhod. Briand ostane do torka v Ženevi ter trdno upa, da se končno nemški problem za vse povoljno reši. Španska in Poljska ste zelo rezervirani; Brazilija pa je stopila v naistrožjo opozicijo proti Nemčiji. Značilno je, da so bili včeraj pozvani Društvu narodov na pomoč zastopniki druge internacionale. Socialisti naj bi rešili Društvo narodov. Vodija belgijskih socialistov Vandervelde, francoski socialist Boncour in Albert Thomas so posetili švedskega zunanjega ministra Undena ter pri njem posredovali. Posrečilo se jim je, da je Undena poslal švedski vladi brzojav, s katerim se vlada naproša za pooblastilo Undenu, da lahko opusti svojo načelno opozicijo proti razširjanju sedežev v Svetu.

V Ženevi še vedno mnogo govore o posebnem locarnem paktu za Srednjo in zapadno Evropo. V krogih jugoslovenske in češke delegacij naglašajo, da so težkoče za sklenitev take varnostne pogodbe sedaj tako velike, da se mora ideja te pogodbe začasno opustiti in se je treba le na to omejiti, da se po vzoru avstrijske - čehoslovaške razsodiščne pogodbe sklene s posameznimi državami vrsta sličnih pogodb. Te pogodbe bi se pozneje v ugodnem trenutku strnile v eno samo veliko garancijsko pogodbo.

V krogih Društva narodov mnogo govore o tem, da se sklene posebna razsodiščna pogodba med Jugoslavijo in Grško. Ta pogajanja so že znatno napredovala. Spor glede solunskega pristanišča naj bi se med Jugoslavijo in Grško poravnal tako, da se Solun proglasi za svobodno pristanišče.

Kljub prevladajočemu pesimizmu se pojavljajo znaki, da nastopa konec krize v Društvu narodov. — Agence Havas precizira položaj tako-le: »Predložena je sledeča rešitev krize: takojšnji vstop Nemčije v Društvo narodov in v Svet; posebnemu odboru se poveri sestava načrta za določitev

novih stalnih sedežev v Svetu; ta načrt se ima izdelati do 10. septembra; Poljski se prizna nestalni sedež v Svetu.

— Pariz, 13. marca. Zastopnik »Agence Havas« v Ženevi javlja: Potrjuje da je švedska delegacija, ki so ji očitali, da vodi svojo načelno opozicijo iz prijaznosti do Nemčije, pripravljena podati na plenarni seji Društva narodov svečano izjavo, da bo švedska na septemberskem zasedanju glasovala za dodelitev stalnega sedeža Poljski.

— Ženeva, 13. marca. Švicarska brzojavna agencija poudarja z ozirom na vprašanje reorganizacije sveta, da so vesti o spremembi stališča španske delegacije neosnovane. Pričakovati je, da se prizna Španski na jesenskem zasedanju stalni sedež v Svetu.

Včeraj ves dan so se vršili živahni razgovori med voditelji posameznih delegacij. Dr. Luther je sinoči ob 19. posetil Chamberlaina ter mu izročil odgovor nemške vlade k predlogom, ki so jih stavili zavezniki v zadevi sprejema Nemčije v Društvo narodov. Nemški odgovor je bil negativen in je presenetil vse vodilne kroge. Nato je Chamberlain posetil Brianda in ostal z njim v dveurnem razgovoru. Iz krogov nemške delegacije naglašajo, da Nemčija načeloma ni sprejela zaveznikov predlogov. Nemčija je zlasti proti temu, da se Poljski že sedaj prizna nestalno mesto v Svetu.

— Pariz, 13. marca. Listi reproducirajo izjavo zunanjega ministra dr. Stresemanna, ki jo je dal zastopniku vodilnega madridskega lista. Dr. Stresemann je izjavil med drugim: Za slučaj, da bo morala nemška delegacija v Ženevi ugotoviti, da Brazilija nastopa proti Nemčiji, ne bo Nemčiji preostalo nič drugega, kakor umakniti svoje prošnje za sprejem v Društvo narodov.

— London, 13. marca. Položaj v Ženevi opisuje Reuter kratko: Kancelar dr. Luther je obvestil zaveznike vlade, da Nemčija ni v položaju sprejeti od zaveznikov predlagane pomirjalne predloge. Briand je izjavil, da so zavezniki napram Nemčiji nastopali lojalno in da so ji predložili kompromisne predloge ki so šli do skrajnosti.

Kritična situacija na Romunskem

Sedanja vlada mora odstopiti. — Sestavi se koalicijska vlada. Sporazum s sovjetsko Rusijo.

— Beograd, 13. marca. Iz Bukarešte prihajajo poročila o izredno resnem položaju Romunske. Romunski politični krogi že štejejo dni, ko pade sedanja liberalna vlada. Ne more se še točno reči, kdo sestavi novo vlado Nacionalistična in zemljoradniška stranka se niste definitivno sklenili sporazuma glede sestave vlade. Zemljoradniki zahtevajo, da se v praktični program vlade vzame tudi rešitev besarabijskega vprašanja in normalizacija odnosov s sovjetsko Rusijo. Nacionalisti v teh vprašanjih uporabljajo taktiko odlaganja in pričakovanja dogodkov. Najradikalnejši vodja romunskih agrarcev prof. Stere zahteva, da se njemu poveri ministrstvo za Besarabijo, kakor tudi sestava delegacije, ki naj bi pričela pogajanja s sovjetsko vlado. Agrarci dalje zahtevajo zase notranje ministrstvo. Nacionalistična stranka nasprotuje tem zahtevam in načrtom, računajo pa, da se v kratkem doseže med obema strankama spo-

razum. Splošno računajo, da sedanja vlada Bratianova v najkrajšem času odstopi. Mnogo tudi govore o razpustu parlamenta. Volitve pa naj bi vodila nepristranska uradniška vlada.

Romunski kralj je brzojavno pozval k sebi voditelja romunskih agrarcev dr. Lupu, ki se mudi na zdravljenju v Karlovih Varih. Ta brzojavni poziv je izzval v romunski javnosti ogromen vtis. Na merodajnem mestu izjavljajo, da kralj proučava možnost sestave nove vlade. Vodja agrarcev dr. Lupu naj bi postal šef te vlade. Vlada bi bila koalicijska. V vlado naj bi vstopili agrarci nacionalisti, pristaši generala Avaresca in pa Erdeljci. Ena kombinacija je tudi ta, da prevzame Dr. Lupu vodstvo zunanjega ministrstva, dočim bi vstopili agrarci, nacionalisti, pristaši generala Avarescu.

Aristide Briand

— Beograd, 13. marca. Včeraj je tedna novič sestavljen stari listnik Aristide Briand. To je sedaj že deveta vlada francoske republike, ki ji načeljuje on, pri tem na bržčas še vedno ne zadnja. Od živčih državnikov se v tem rekordu lahko kosa z Briandom menda samo naš Pašić, ki ima s svojim francoskim kolego tudi sicer mnogo sličnih potez. Oba sta nedosežna virtuoza v razreševanju zamotanah, na videz brezupnih situacij. Oba se vedno znova vračata na krmilo, ko si nihče drugi ne zna pomagati.

Volilna reforma v Rumuniji

— Bukarešta, 12. marca. Politična situacija v Rumuniji je skrajno napeta; v parlamentu so spopadi med opozicijo in liberalci na dnevnem redu, tako da mora skrbeti za red v zbornici policija. V začetku aprila poteče legisiurna doba sedanjega parlamenta in zbornica se bo o veliki noči razšla. Vlada dela zato z vsem pritiskom, da spravi še pravčasno pod streho volilno reformo, ki je bila v upravnem odseku že sprejeta.

Po novem volilnem redu dobi najmočnejša stranka, ki je zbrala na svoje kandidate vsaj 35 odstotkov vseh oddanih glasov, poleg mandatov, ki ji pripadajo po proporciju, še eno šestino vseh mandatov. Liberalci upajo, da bodo s tem sistemom obdržali večino tudi v novi zbornici, opozicija pa ravno zato pobija vladni predlog z vsemi sredstvi. Tako bodo zadnji dnevi rumunskega parlamenta še izredno burni.

ODSTOP DE VALERE

— London, 13. marca. Po poročilih iz Dublina je De Valera izstopil iz sinajnovske vlade, ker je bil njegov predlog zavrnjen, da se republikanec v dublinskem parlamentu dovolji sedeži. Odstop De Valere je bil sprejet na znanje.

PRETEP V JAPONSKEM PARLAMENTU

— London, 13. marca. Po poročilih iz Tokija so se včeraj ponoči odigrali v japonskem parlamentu burni prizori in kravali. Prišlo je do spopada med vladinovi in opozicijo. Policija je morala posredovati. Vzrok spopadom je bila razprava, v kateri so si obojestransko očitali razne skandale.

POTOPLJEN NEKDANJI NEMŠKI PARNIK

— Washington, 12. marca. Parnik »Amerika«, ki je bil nekdanji last severo-nemškega Lloydja, se je potopil. Na parniku je nastala eksplozija, na kar je sledil ogromen požar. Škoda znaša 4 milijone dolarjev.

Pangalos pripravlja spremembo ustave

Atena, 12. marca. p. Vlada se intenzivno bavi z načrtom revizije ustave, ki naj bi dala ministrskemu predsedniku več možnosti za inicijativo, kakor je to n. pr. v Zedinjenih državah. Predsednik vlade Pangalos je izjavil, da hoče kabinet ta načrt izvesti in storiti korake, da bo do jeseni ustvarjen normalni položaj v državi. V to svrhu namerava vlada imenovati posebno komisijo, nekaj državnih svet, ki naj revidira ustavo in eventualno razveljavi takovane dekretne zakone, ki naj se omeje na minimum. Ustvarila se bo tudi posebna komisija pravnikov, ki naj proučava vprašanje, ali se da izvesti centralizacija oblasti brez spremembe temeljne ustave, nekako le s spremembo postranskih določb. Ko se to izvede, naj bi se vršile volitve predsednika republike in zakonodajnih zborov. Morda bo vlada posegla tudi po plebiscitu, da se ljudstvo samo izjavi o nameravanih korakih.

R. di preselitve drogerije daje še vedno 10% popust drogerija »ADRIJA«, parfumerija in fotomanufaktura Ljubljana, Selenburgova 5

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.9525, Pariz 209, London 276.60, Newyork 56.80, Milan 228.25, Praga 168.60, Dunaj 802, Berlin 123.65. Inozemske borze. — Curih, 13. marca. Beograd 9.14, Pariz 18.90, London 25.2525, Newyork 519.50, Milan 20.85, Praga 15.39, Dunaj 73.20, Berlin 123.65. — Trst, 13. marca. Beograd 43.85, Pariz 90.75, London 121.10, Newyork 24.90, Curih 480, Praga 73.90.

Današnje vreme.

— Bohinjska Bistrica, ob 7. zjutraj. Temperatura + 2° C, za zimski sport neugodno; vreme jasno. — Kranjska gora, ob 7. zjutraj. Temperatura — 2° C, barometer stoji mirno, pooblačeno, mirno brez vetra, sena 10 cm, senec ugoden. — Vremensko poročilo JZSS. Velika planina dne 12. marca. Zapadno je 10 cm novega snega, priča, katerega je po robih veter deloma spihal, sicer je pa ves ostal. Vreme mrzlo, krasni solčni dnevi, pot do Male Planine kopna, do koč zgažena.

Influenčna epidemija v Ljubljani

Obseg influenčne epidemije. — Situacija v bolniški zavarovalnici. — Naval na ljubljansko bolnico. — Navrti mestnega fizika.

Vesti o influenčni epidemiji, ki je izbruhnila v Ljubljani in ki se razteza preko cele Slovenije, postajajo skoraj alarmantne. V Ljubljani skoro ni hiše, kjer ne bi ležalo dvoje, troje bolnikov. Sedanja influenčna epidemija sicer ni težka značaja, vendar je tudi v Ljubljani zahtevala že par smrtnih žrtev.

O pojavu te influenčne epidemije smo se informirali pri strokovnjaku-epidemiologu, ki nam je izjavil, da pojav influence v Ljubljani in v Sloveniji ni izoliran, nego da gre tu, kakor poročata tudi inozemske časopise, za velik influenčni epidemični val preko cele Evrope. Taki bolezenski valovi se ne dajo ustaviti. V zvezi so predvsem s karakterjem influenčne oboletosti, ki izključuje izdatno profilakso. Najboljši ukrep proti influenci bi bila izolacija bolnikov, ki pa je vprilo razširjenosti in številnosti teh bolnikov neizvedljiva. Danes ima v Ljubljani skoro vsaka rodbina bolnika na influenci, stik sorodnikov je vsakdanji, izolacija popolnoma nemogoča.

Sedanja influenčna epidemija je v tesni zvezi z vremenskimi neprilicami, ki divjajo po Evropi. Casopise je poročalo o velikih viharjih in neurjih na raznih krajih Evrope. Lepi dnevi se menjajo z dežjem, s padavinami in s snežnimi vharji. Ta nestalnost vremena povzroča oboletosti dihalnih organov, kar je v tesni zvezi z influenco. Značaj sedanje influenčne epidemije ni kritičen in nevaren, kakor je bila influenčna epidemija proti koncu svetovne vojne, imenovana španska gripa ali španska influenza, ki je zahtevala mnogo žrtev.

Najbolj se varujemo influence še na ta način, da se po možnosti izogibamo prostorov, kjer se kreta veliko število ljudi. Kavarne, gostilne, predvsem pa zakajeni in nezdravi podzemski lokali, pa tudi gledališča, cerkve, kine in šolske sobane nudijo priliko za oboletost. V profilaktičnem oziru treba, da vzdržujemo popolno snago, ka-

kor pri vseh epidemičnih oboletostih. Posebno pozornost moramo posvetiti ustni votlini in žrelu, ki ju je treba večkrat na dan izpirati s kakim desinfekcijskim sredstvom. Zelo pripravno in učinkovito, pa poceni, je izpiranje potom vodikovega superoksida. Toliko o splošni profilaksi proti influenci. Čim opazimo, da smo oboleli, treba leči v posteljo, poklicati zdravnika in izvrševati vse zdravniške predpise. Po prestani bolezni treba konzultirati zdravnika, da ugotovi, ali ni influenza zapustila posledic na pljučih, kar se često dogodi, da rekonvalescenti zanemarjajo to dolžnost in da si na ta način nakopljuje klince poznejše neozdravljive jetike.

O tozadevnem položaju v mestu Ljubljani smo se informirali na deželni bolnici, kjer so nam sporočili, da je bil naval bolnikov v bolnico iz Ljubljane in ostale Slovenije zadnje dni ogromen. Naval influenčnih bolnikov je, kakor oboletost sama, v tesni zvezi z muhastimi vremenskimi neprilicami in izpremembami, ki so letos v Sloveniji posebno akutne. V drugih krajih na jugu je v tem oziru mnogo boljše in tamkaj tudi ne beležijo epidemičnega značaja pomladanskih influenc.

Interesantne podatke smo prejeli na ljubljanski ekpozituri bolniške zavarovalnice, ki obsega štiri sodne okraje: mesto Ljubljana, okolico Ljubljane, sodni okraj Vrhnika in sodni okraj Višnja gora. V dobi med 28. februarjem in 11. marcem je število delancevskih bolnikov radi influence naraslo od 386 na 487. Že poprej pa je trpel velik del bolnikov na influenci. Po približni kalkulaciji je bolnih na influenci 4 do 5 odstotkov vseh na področju ljubljanske ekpoziture zavarovanih nameščencev in delavcev. Teh zavarovancev je 18 tisoč. V dobi od 1. do 11. t. m. je bilo uradu prijavljenih 255 slučajev novih influenčnih bolnikov. Influenca se je lotila že tudi blagajniških zdravnikov. Prijave pri ekpozituri so tako številne, da blagajniški zdravniki ne morejo več

vršiti željenih obiskov na domu. Zato je tudi ekpozitura generalno odklonila zahtevo po obiskih na domu influenčnih bolnih. Zato pa se je posel v ekpoziturnih ambulatorijih potrojil. Dočim je prej posečalo te ambulatorije dnevno približno 120 oseb, jih poseča sedaj 350 do 360. V večah se je prišlo v ta mošnji ambulatorija dne 11. marca v enem samem dnevu 91 članov (članov in njihovih sivojcev, ki spadajo tudi pod zavarovanje).

Ogromna večina influenčnih oboletosti pa ostane seveda neprijavljena. Po približnih kalkulacijah je bilo od novoga leta do danes v Ljubljani in predmestjih na influenci bolnih že 15—20.000 ljudi.

Sedanja influenčna epidemija pomeni potemtakem za UZD hudo finančno krizo, ker bo požrla lepe desetisočake. Poleg velikih izdatkov za zdravila je treba namreč upoštevati še podpore za delancevzne člane.

Obrnili smo se tudi na mestni fizikat. G. dr. Rus nam je potrdil razširjenost sedanje influenčne oboletosti ter navedel tudi, da je influenza zahtevala že par smrtnih slučajev, ki pa grede predvsem na račun individualnih komplikacij. V profilaktičnem oziru nasvetuje mestni fizik prebivalstvu, da leže v posteljo. Čim opazi znake influence in da pokliče zdravnika. Najboljša profilaksa pri tako epidemični bolezni je takojšnje zdravljenje v topli sobi ob strokovni zdravniški asistenci. Značilno je, da poteka bolezen pri bolnikih, ki takoj ležejo v posteljo, dokaj mirno in mlo, da pa se bolezni nevarno zavleče pri omih, ki jo hočejo nasliniti potom premagati. Tu je tudi nevarnost komplikacije največje, kakor posvedočujejo neki slučajni pljučnice. Influenčna epidemija je v Ljubljani po vseh znakih sodeč že dosegla vrhunec in dva dni se čuti nekako opadanje influence med prebivalstvom. Ljubljanski zdravniki imajo zelo mnogo posla, ki ga pa vrše z svemo požrtvovalnostjo. Ljubljansko influenčno epidemijo zasleduje mestni fizikat že približno 14 dni. Kriza je prestana, na prebivalstvu je, da ohrani mirno kri in da se ravna po navodilih.

Sokol

Za Sokolski dom v Šiški

Predstavi ljubljanskega Sokolstva, namemu agilenemu Sokolu v Spodnji Šiški proti nevarnosti, da radi pomanjkanja lastne telovadnice in strehe zastano ali celo obnemore sredi svojega najlepšega razvoja in poleta. Le prijazni gostoljubnosti sedanjega lastnika društvenih telovadnih prostorov se ima zahvaliti, da mora vsaj za enkrat nemoteno vežbati. A tudi to bo trajalo le kratko dobo, nakar bo moral izprazniti telovadno prostoro. Ako dotlej ne dobi lastne strehe, bo ostal na cesti.

Da se zberejo še zadnja za zgradbo potrebna sredstva in s tem prepreči pretčo nevarnost, je priredilo Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški denarno in efektivno loterijo, katere žrebanje se ima vršiti dne 31. marca t. l.

Vrednost vseh dobitkov znaša 200.000 dinarjev. Od tega so glavni dobitki: 1 nov "Ford" avto, 1 hrastova jedilnica, 1 spalnica, 1 vagon premoaga, kuhinjska oprema, pisalni stroj itd. ter denarnih — Din 15.000.— Din 10.000 itd.

Vseh dobitkov je 3140. Srečke stanje po Din 10 ter se dobijo po vseh ljubljanskih trafikah, razen tega pa se lahko naročijo direktno pri Društvu za

zgradbo Sokolskega doma v Šiški. Ako se društvu ta akcija posreči, je upati, da dobi šišenski Sokol že v kratkem lastno streho.

Še par tednov nas loči od žrebanja. Pozivamo zato vso našo javnost, kateri je na srcu prosep našega Sokolstva, da v teh zadnjih dnevih pridno posega po srečkah loterije za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški. Pozivamo pa tudi vsa naša sokolska in druga narodna društva, da krepko podprejo požrtvovalne šiškarje, da se njihova akcija konča z uspehom in da po svojih močeh pripomorejo, da zreže v naši zavedni Šiški dom, ki bo omogočil čilemu šišenskem Sokolu krepak polet in razmah, tako da bo lahko v ponos našemu Sokolstvu.

Kadar se zdravite, da bi shujšali, je **Hunyadi János** naravna gorka voda vedno zanesljivo sredstvo.

Sport

Dva sportna lista. Te dni sta skoraj istočasno izšli drugi številki obeh naših novih sportnih glasil. List pod uredništvom g. Sancina izhaja sedaj pod imenom «Naš sport», dočim je drugi list obdržal svoje staro ime «Slovenski sport». Oba poročata o poteku izredne glavne skupščine LNP, in to še dosti objektivno, prinašata poročila o zadnjih tehparih pri nas in drugod ter zanimive dalje in krajše članke. Da tudi poskizirata in napadata, kdo bi se čudil? — Vsebinsko obeh listov dokazuje, da je naš sport že toliko razvit, da nujno potrebuje in tudi lahko vzdrži posebno strokovno glasilo. Da pa ne bo zmogel kar dveh listov hkratu, je ravno tako umevno. Zato smo trdno verjeli, da bo naposled vendarle zmogala sportna treznost in da pride čim prej do fuzije obeh glasil. — «Slovenski sport» velja četrtno 20 Din. Uredništvo je v Linhartovi ulici 5, upravištvo pa v Kolodvorski ulici 26. — «Naš sport» velja četrtno 15 Din, uredništvo in upravištvo je na Kongresnem trgu 9, tel. 422.

Iz sekcije ZNS (Službeno). Za tekme 14. t. m. so delegirali: Ilirija: Slovan (rez.) 10,30 g. Ahčan, Hermes: Slavija 14. g. Fink, Ilirija: Slovan g. Planinšek. Poizkusna tekma na igrišču Primorja: Krakovo: Svoboda 14,30 g. Deržaj.

SK. Ilirije nogometna sekcija. Danes, v soboto ob 16.30 trening I. moštva in rezerve na igrišču. Točno jutri ob 10.30 prvenstvena tekma rezerve z rezervno Slovana; sestava moštva v garderobi. — Načelnik.

Hazena. V nedeljo, 14. t. m. ob 11. dopoldne se bo vršila na igrišču TKD, Atena ob glavnem drevoredu v Tivoliju mladinska pokalna tekma med družinama «Ilirije» in «Atene». Ob slabem terenu ne bo tekme, kar se bo pravočasno objavilo v časopisu.

Trener Ralf Hocke v Ljubljani. Danes je prisel v Ljubljano znani Haškovo trener Ralf Hocke, ki bo jutri dopoldne in popoldno na igrišču SKS Ilirije vodil lahkoatletski tečaj.

Sportni klub «Jadrani» v Vrtojbi pri Gorici priredi na velikonočni ponedeljek veliko kolesarsko dirko z veselico. Dirkali bodo za pokal «Jadrana».

BSK iz Beograda, naš odlični predstavnik prestolnškega nogometa, igra za katoliške velikonočne praznike v Trstu in v Benečkah.

Sarajevski derby. Jutri, v nedeljo se vrši v Sarajevu prvenstvena tekma med tamošnjima rivaloma Saškom in Slavijo.

DANES! DANES! Lepo iznadenje. — Prekrasen film. — Bogata vsebina. — Razkošna oprema. — Eleganca. — Senzacionalni rekordi pri vožnji z motorji po morju. — Motor v ognju. — Športni izlet v švicarske alpe. — Ponesrečenje. — Lepo se razvijajoča drama ljubezni. **Igralska zasedba na višku. Vse to v filmu „NEVESTA NA MOTORJU“** Zasedba: **Lee Parry**, Ernst Hoffmann, Margarete Kupfer, Hans Mierendorff, Angelo Ferrari. Predstave ob 3, pol 5, 6, pol 8 in 9. uri. **KINO „IDEAL“.**

Reformacijska dvorana v Ženevi

V nasprotju s palačo, kjer so nastajeni permanentni uradi Društva narodov na Quai du Mont Blanc (bivši luksuzni «Hotel de la Paix»), je reformacijska dvorana, kjer se vrše plenarne skupščine Društva narodov, enostavna zgradba, sezidana pred kakimi 50 ali 60 leti. Stavba je zgrajena večinoma iz lesa. Dve galeriji spominjata na to, da so se tu vršili pred vojno veliki vokalni in orkestralni koncerti ter verska predavanja. Sicer pa ne kaže notranjost prav nobenega dekorativnega okrasa. Ko je po vojni Društvo narodov kupilo stavbo, jo je dalo prepleksati. Vse drugo je ostalo pri starem. Enostaven portal, ki ga vidimo na sliki, je veren znak kalvinske priprostosti, ki vlada na celi

stavi. Vzdož so postavljene lesene klo, i in mizice za delegate in zborovalce Društva narodov. Na koncu dvorane se vzdiguje priprost baldahin, kjer sedi predsedstvo. Edino, kar spominja v tej stavbi na moderni čas, so tehnične naprave, kakor elektrika, žarometi za fotografiranje in filmske posnetke, radioparati, antene, telefonske klopi za novinarje. Reformacijska dvorana stoji na začetku glavne ženevske prometne ulice «Rue du Rhone». Da tej važi mednarodni stavbi vzamejo njen teži, mrtvi značaj, jo pred vsakim zasedanjem okras. V zelenjem. Naša slika je posnetka koncem preteklega tedna, ko so naš dovažali oleandre in drugo zelenje za okras.

Jack London: 60

Roman treh src

Stari svečenik je imel prav, — je zašepetal Francis. — Vsi, ki so skušali priti sem, so plačali svoj pogum z glavo, in zdaj stoji tu kakor glasen memento drugim, ki bi hoteli priti do zaklada. Pogledaj! Ali ni ta dečko do pičice podoben Iberiju? — A oni-le je podoben prebivalcu Devonshira, — je zašepetal v odgovor Henry. — Stavim vse stare groše, da je ustrelil na prepovedanem lovišču jelena in pobegnil na Špansko, da se reši kraljeve jeze.

— Brrr! — je zadržela Leoncie in se stisnila k svojima spremljevalcema. — Svetljine plemena Maya diše po smrti in onem svetu. Poleg tega je pa tak način osvete zloben in zamirljiv. Tisti, ki so hoteli ukrasti zaklad, ga morajo zdaj vse večne čase čuvati.

Nobenega ni mikało, da bi nadaljeval pot. Našlemljene postavbe davno umrlih iskalcev zaklada so jim vzele ves pogum. Henry je postal celo sentimentalen.

— Do te strašne grobnice so prišli ti iskanci zlata prve dni po odkritju Amerike, — je spregovoril Henry zamišljeno. — Kakor psi divjačino, so vohali t j ljudje zlato. Zaklada sicer niso mogli odnesti, vendar so ga na izsledili. Vsa čast vam, pirati in conquistadorji! Pozdravljeni, galantni puistolovci davne preteklosti! Vaši nosovi so duhali

zlatu na ogromni razdalji in vaša srca so hrepence la po njem ne glede na nevarnost.

— Da, — je potrdil Francis ter potegnil Henryja in Leoncie za seboj, da čim prej pridejo iz te strašne grobnice. — Sam blagorodni sire Henry Morgan bi moral biti tu kot poveljnik teh mrtvecev.

Predvidno so se napatili dalje in kmalu je hodnik z rova zavil v drugo stran. Predno so pa pustili za seboj v dveh dolgih vrstah stoječe mumije, se je Henry ustavil in pokazal na enega izmed mrtvecev, rekoč:

— Ne vem, kako je s srom Henryjem, toda Alvarera Torresa imamo tu.

Pod špansko čelado, v srednjeveški španski obleki in z velikim španskim mečem v koščeni rok je stala pred njimi mumija, čije izsušeno lice je presnetljivo spominjalo na obraz Alvarera Torresa. Leoncie je prestrašeno vzkliknila, odskočila in se prekrizala. Sirota se je mumije z znanim obrazom tako ustrašila, da je omahnila. Francis jo je prestregel in izročil v varstvo Henryja, sam je pa stopil k mumiji ter otpal s prsti njena lica, ustnice in čelo. Nato se je zadovoljno zasmejal.

— Rad bi, da bi bil Alvarez Torres tako mrtev, kakor je mrtev ta-le gentleman. Vendar pa ni dvoma, da je rodil ta subjekt pračeda Alvarera Torresa, — seveda prej, predno je nastopil svojo zadnjo službo kot častna straža pri sveti zakladnici, plemena Maya.

Drhte je šla Leoncie mimo te strašne postavbe. Stranski hodnik je bil tako temen, da je moral Henry, ki je šel spredaj, neprestano zažigati vžgalice.

— Halo! se je začul njegov glas. — Oglejta si to-le čudo tehnik! Pogledajta, kako krasno je izklesan ta-le kamen!

Od spredaj je padala na hodnik dnevna svetloba tako, da so bile vžgalice odveč. Vdolbino je pokrivala napol skala, Nedvoumno je tvorila skala umetna vrata stenske vdolbine, zakaj bila je tako spretno izklesana, da je točno odgovarjala odprtini.

— Stavim glavo, da je poginil oče našega starčka baš tu! — je vzkliknil Francis. — Znana mu je bila tajna, s pomočjo katere se je dala skala odvaliti. Kakor vidita, jo je bil napol že odvalil...

— Grom in strela! — ga je prekinil Henry in pokazal na dele okostnjaka, ki so bili raztreseni po tleh. — To-le so najbrž njegovi ostanke. Mož je našel tu smrt pozneje, sicer bi bil tudi on med mumijami. Najbrž je bil pred nami zadnji, ki ga je zanesla usoda v ta brlog.

— Stari svečenik je pravil, da je pripeljal njegov oče sem ljudj iz doline, — je pripomnila Leoncie.

— Dejal je tudi, — je omenil Francis, — da se ni nihče vrnil.

Ta čas je našel Henry lobanjo. Z vžgalico v roki je pokazal svojo najdbo Francisu in Leoncii. Na lobanji so se poznali sledovi udarca z mečem ali sekiro. Poleg tega je bila zadaj tudi prestreljena, Henry jo je stresel. V lobanji je nekaj zapopotalo in kmalu je padla iz nje krogla. Francis jo je ogledal.

— Iz pištole srednjeveškega viteza, — je izjavil. — Smodnik je bil slab ali pa moker, ker je streljal napadalec od blizu, pa vendar krogla ni prebila lobanje. Lobanj se pa pozna, da jo je nosil domačin.

Zopet so zavili na desno in stopili v majhno, lepo razsvetljeno dvorano, izsekano iz ogromne skale. Visoko v steni je bilo z navpičnimi kamenitimi ploščami zameženo okno, skozi katero je padala v dvorano motna dnevna svetloba. Tla so bila posuta s človeškimi kostmi. Francis je po lobanjah takoj spoznal, da so bili mrtveci Evropejci. Med okostnjaki so ležale puške, pištole, nožji in sekire.

— Vse kaže, da so prišli iskalci zaklada do te dvorane, — je dejal Francis, — in so najbrž hoteli piti za medvedovo kožo, predno je bil medved ubit. Škoda, da ni tu starčka, ki bi lahko videl, kaj se je zgodilo z njegovim učetom.

— Kaj pa, če je del iskalcev ostal pri življenju, pobral zaklad in odnesel pte — je vprašal Henry.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 13. marca 1926; katoliški: Rozina, Svetovid; pravoslavni 28. februarja; Vasilije; muslimani: 28. šabana 1344; židje: 27. adara 5686.

Jutri: Nedelja, 14. marca 1926; katoliški: Desimir; pravoslavni: 1. marca: Evdokije; muslimani: 29. šabana; židje 28. adara 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera «Grofica Marica», drama «Henrik IV.». Kino Matica: «Zorro»; Ljubljanski dvor: «Princesa in klovni»; Kino Ideal: «Nevesta na motorju».

Predavanje v «Soči»: Dr. Boehm: «O pomenu industrije za mlade države»; ob pol 9. pri «Levu».

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: «Monte Carlo»; Ljubljanski dvor: «Princesa in klovni»; Kino Ideal: «Nevesta na motorju».

Akademija Sokola I. v Unionu ob 3 mladinska, ob 8. članska.

Marijonetno gledališče ob 3. in 6. popoldne v Narodnem domu.

Sportne tekme: hazena Ilirija: Atena ob 11. na igrišču Atene v Tivoliju. Nogomet Ilirija rez.: Slovan rez. ob 10.30, Slavija: Hermes ob 14. in Ilirija: Slovan ob 15.30. Vse na igrišču Ilirije, Šiška, Svoboda: Krakovo ob 14.30 na igrišču Primorja, Dunaj, ska cesta.

DEŽURNE LEKARNE.

Sobota: Sušnik, Marijini trg, Kuralt, Gosposvetska cesta.

Nedelja: kakor v soboto.

Tiskarski škrat

Med vsemi škrti, kar jih ima Lucifer pod komando, je menda najhujši tisti, ki hodi po tiskarnah in išče, koga bi pohabil ali spravil ob dobro ime. Včasih sedi v stroju ali pa zleze kar v glavo in potem je joj. Iz konference napravi konkurenco, iz federacije dejavnico, iz revizije divizijo, iz avanturista prokurista, iz regulacije renumeračije, iz Pavloviča Savloviča in vrag vedi kaj še vse, tako da človek nazadnje res ne ve, ali smo novinarji puristi ali futuristi ali pa oboje skupaj. No, pa to še ni tako hudo, saj se razumemo, tudi če nam tiskarski škrt podtakne namesto amandmana megalomana, smo če bi pustil spak pri miru znake in ločila. Tako pa niti pikam, vejicam, vprašanjem in pomišljanjem ne prizam naša. A to ni karšidobi. Vsaka pika ali vejica ima svoj pomen, pomišljaj takisto, vprašaj pa še celo.

Pa se je spravil večerj tiskarski škrt nad vprašaj. Če bi ga bil odpravil kje drugje, recimo pri smrtni kosi, poneverbi, ospicah, samomru in tragediji, bi mu nihče ne zameril. Toda ne. Sel je v svoji zlobi tja, kamor niti najmanj ne spada — med amandmane. Gospod prosvetni minister so se dogovorili s finančnim kolegom, da bi kazalo proračun malce zabeliti z amandmani. Naš kmet danes še ne ve, kakšni ovirki so to, pa jih bo že spoznal. No, ti amandmani bi znašali pri gospodu Stjepanu Radiću 6 milijonov. Od teh odpadne ba je največ na zagrebško in ljubljansko univerzo — tako smo zabeležili večerj razveseljivo vest v tolažbo in spodbudo našim okrnjenim fakultetam, ki smo jih pa hoteli v najboljšem namenu opozoriti z vprašanjem, da obljuba še ni amandman, osobito če prihaja iz prosvetnega ministrstva. In tu je napravil tiskarski škrt usodepolno zmešnjavo. Vprašaj je spremenil lepo v dvojko in romal z njo na univerzo, kjer je prav malo manjalo, da mu niso nasedli. In kako bi mu tudi ne? Če odpade od 6 milijonov največ na zagrebško in ljubljansko univerzo in če stoji za ljubljansko v oklepaju namesto vprašanja 2, potem bi se dalo sklepati, da dobi naša alma mater 2 milijona samo iz amandmanov. Dobra bi bila; kar je res, je res, in potrebna tudi, toda tiskarski škrt dela zmešnjave tudi v Beogradu in bo ta 2 milijona za našo univerzo gotovo pravočasno zopet zamenjal z vprašanjem...

Ljubljana dobi 150 novih stanovanj

Velepotezna gradbena akcija mestne občine. - Nova predmestja. Stanovanjska velezgradba na Meksiki. - Nova šola poleg Narodnega doma. - Socijalni in gospodarski pomen mestne gradbene akcije.

Ni še dolgo, kar je ljubljansko čaropisje poročalo o nekako zaokroženih velikih cestnih gradnjah in popravilih, ki jih je podvzela ljubljanska občina tekem zadnjih let. Istočasno je bila razširjena elektrarna, ki rešuje vsaj za par let vprašanje električne razsvetljave v Ljubljani, začeli so z modernizacijo in povečanjem klavnice, reguliran in lepo preurejen je bil živilski trg, dograjene nove stanovanjske hiše. Občina je vseskozi na delu, da popravi, kar je bilo zamujenega med vojno in v prvih povojnih letih.

Tiho in skromno, brez demagoške samohvale vodi občina te velepomembne in koristne akcije. Sistematično podvzema korak za korakom, da zabiše sledove ljubljanske, dolge vasi, in nam vstvari moderno, zdravo prestolico, ki jo bomo lahko veselili in nanjo ponosni. Saj je danes ne pozna Ljubljana, kdor jo je zadnjič videl pred petimi, šestimi leti. Posebno pa je treba priznati tudi sedanjemu gerentskemu svetu, da je pokazal za vse te probleme več umovanja in več inicijativ, kakor bi bilo mogoče od nekoga zahtevati. Malenkostna zbadanja političnih nasprotnikov, ki bi jim bil iz demagoških razlogov seveda ljubši neroden in nedelaven gerentski svet, njegovih zaslug ne morejo zmanjšati.

Za sedanje razmere najvažnejša med vsemi je brez dvoma stanovanjska akcija. Ze desedaj je ljubljanska občina storila na tem polju razmeroma več kakor katerikoli drugo mesto v Jugoslaviji. A za letos in za prihodnje leto ima še dalekosežnejše namere. Skromno nastajajo novi načrti stanovanjskih hiš, gradijo se nova, prezidavajo stara poslopja. Povsod stika občina za kolikšnaj pripravljami zgradbami, da jih restavrira v porabna stanovanja in tako omiljuje stanovanjsko krizo.

Morda najznačilnejšo sliko te delavnosti nudi teren za Bežigradom, kjer vznikla iz peščinih tal čisto nova predmestna kolonija vil in stanovanjskih hiš in to v prvi vrsti vsled širokopotezne občinske inicijative. Tamkaj pravkar zaključujejo dela na sedmi stanovanjski hiši, ki jo je zgradila ljubljanska občina. Z modernim zunanjim licem opremljena stavba bo dala 16 udobnih stanovanj. V enakem slogu so zidane tudi ostale stanovanjske hiše ljubljanske občine.

Na istih stavbiščih za Bežigradom, na prostoru med arzenalom in Hranilniško ulico prično prihodnji ponedeljek z gradnjo 10 pritrilčnih stanovanjskih hiš. Vsaka hišica v obliki priproste vile bo imela po 4 stanovanja iz sobe, kuhinje, šrambe, veže, stranišča in ostalih pritrilkih.

Mestna občina je nadalje na Gradu priredila 8 novih stanovanj. V plinarici pa so v adaptirani stavbi preuredili prostore za 2 stanovanji uslužbencev.

Največjo stanovanjsko hišo tekočega leta bo mestna občina zgradila na Ahačjevi cesti med Holcapflov in

Bohoričevo ulico v Vodmatu, na takozvani «Meksiki». Ta stanovanjska hiša bo zidana v monumentalnem slogu in bo vsebovala 80 do 100 stanovanj. Načrti so že izgotovljeni. Z gradnjo prične občina še tekem poletja.

Ce seštejemo vsa na ta način doljena stanovanja, pridemo do lepce številke 150 do 160 novih stanovanj. Vse to gradi mestna občina na lastno inicijativno in seve v korist socijalno slabših slojev, katerim bodo stanovanja v prvi vrsti na razpolago. Ce pomislimo, da obstoja trenutno stanovanjska kriza v Ljubljani v tem, da manjka 300 do 700 stanovanj, potem si lahko zračunamo, kako dalekosežnega pomena je mestna stanovanjska gradbena akcija.

Omeniti moramo, da vznikla še na drugem mestu nova kolonija in novo predmestje. To je ob Tržaški cesti, kjer je zgradila Stavbna zadruga «Stan in dom» z bistveno pomočjo ljubljanske občine že celo vrsto mičnih vil. 15 vil je že pod streho, tako tudi 2 večji zgradbi. V vilah sta po dve stanovanji, v večjih zgradbah poleg poslovnih lokalov po 4 stanovanja.

Gradbena akcija ljubljanske občine pa se ne omejuje na omiljenje stanovanjske krize. Z enako vnemo skrbi občina tudi za to, da dobi mladina mestnega prebivalstva čim moderneje urejene šole. Ljubljana se že danes lahko ponaša v tem oziru z nekaterimi stavbami, ki so res tako s higijenskega, kakor s splošno šolskega in tehničnega stališča vzorne.

Maia mestna stanovanjska hiša.

Morda najpompozantnejša tozadevna zgradba pa bo tretja mestna deška osnovna in meščanska šola ki se bo zgradila v Gajevi ulici. Semkaj se preselijo učenci in učence sedanjih šol na Vrtači, ki je last privatnika. Stavba se bo dvigala nasproti Narodnemu domu med projektirano palačo Cekovnega urada in I. državno gimnazijo. Iz priložne slike je razvidna monumentalnost nove stavbe. Razven tega bo mestna občina razširila tudi šoli v Šiški in na Prulah, ki so danes mnogo pretresne. Tudi ti prizidki bodo obsegali večja dela.

Z vsemi temi deli bo občina začela še tekem letošnjega leta. Vsekakor je to gradbeni program, o katerem bi se moralo prvi hip trdit, da presegga sredstva naše občine. Toda uvidevnosti in kalkulaciji magistratnih šefov se je posrečilo združiti maksimalni gradbeni program z razpoložljivimi sredstvi.

Imestna deška ljudska in meščanska šola v Ljubljani

Načrt nove mestne šole poleg Narodnega doma.

Nesrečna ljubezen

Ce pogleda človek v današnje družabno življenje, bi mislil, da je razmerje med moškimi in žensko bodisi preračunano, ali pa površno, samo za zabavo in razvedrilo. Res je po večini tako. Vendar pa beleži kronika še vedno samomare iz nesrečne ljubezni in to nas uči, da nekateri ljudje še vedno trpe radi ljubezni, kakor so trpeli v starih časih.

Saj smo čitali baš te dni o slučaju, ki jasno kaže, da romantična ljubezen še živi. Mlada deklica je rada zahajala v kino in ker so nekateri filmski igralci lepi fantje, je podleglo naposled tudi njeno mlado srce. Sirota se je zaljubila v nekega igralca ali bolje rečeno v njegovo sliko na platnu. Zadržovala je in hrepenela po njem, toda zaman. Objekt njene prve in res idealne ljubezni ni bil bogve kje, zahaval se je v družbi filmskih krasotic in niti na misel mu ni prišlo, da se je vnelo zanj tam daleč nekje v tujih državah mlado dekliško srce. Tako je ostala ljubezen brez njegove krivde enostranske. Deklica je iskala po plakatih, kdaj se oglasi v Ljubljani zopet njen oboževanec, in zamudila ni nobenega njegovega filma. Ta radio-ljubezen se je nadaljevala, mlado srce je krvavelo in ko so pokukali iz zemlje prvi zvončki, beli glasniki pomladi,

ji ni bilo več obstanke. Morala je najti izhod iz mučnega položaja in ker fanta s platna ni mogla sneti, da bi mu odkrila svoje izmučeno srce, je sklenila zapustiti dolino solz. Pod sliko svojega izvoljenca je izpila drobno stekleničko. Pravočasno so jo še rešili in ji bržčas rešili tudi srce...

Pa tudi moški so podvrženi enakim bolečinam. V Bratislavi se je hotel te dni posloviti od tega sveta 20 letni mizarski pomočnik Anton Farkaš. Poslavljati se je začel zelo romantično, samo konec slovesa ni bil romantičen. V smrt ga je gnala nesrečna ljubezen, ki je porušila njegovo duševno ravnovesje in mu stisnila v roko samomorilno orožje. Fant je imel ljubavno razmerje z neko «privatno damo», ki je zahajala v restavracijo «Orient», kjer je stregla «privatnim gospodom». Ljubila sta se zelo idealno; vsaj on je bil do nje zaljubljen. Nedavno sta se pa sprla. Prepripi so v ljubezni pogosti, toda Farkaš si je vzel to tako k srcu, da je sklenil umreti. V terek zvečer je prišel v restavracijo. Bil je zelo dobre volje in naročil je orkestru, naj zaigra njegovo «O te črne oči...» Ko so mu jo zaigrali, je vstal, planil iz restavracije in se ustrešil. K sreči ali nesreči ni dobro pomeril. Prestrelil si je samo trebuh tako, da je ostal živ.

Podobnih dogodkov beleži dnevna kronika nebroj. V življenju se da nar-

Ni težko uvideti, in vsak obrtnik in gradbenik v našem mestu bo priznal, da pomeni gori opisani gradbeni program ljubljanske občine tudi zanje in za ljubljansko gospodarsko življenje neizmerno korist, zlasti ako upoštevamo sedanjo gradbeno stagnacijo. Kdo si upa v današnjih časih zidati na privatni podlagi stanovanjske hiše ali tudi samo vile? V današnjih časih, ko je valuta še vedno več ali manj nestalna, ko padajo vrednosti stavb in se bo ta proces, kakor vse kaže, prihodnja leta še nadaljeval, si nihče ne upa zidati. Tudi v Ljubljani smo radi tega zabredli v splošno gradbeno stagnacijo,

ki občutljivo pritiska na številne naše obrtnike in gradbene podjetnike. V tej splošni gradbeni stagnaciji je sedaj ljubljanska občina nakrat podvzela širokopotezno akcijo, tako da je danes največji gradbenik v Ljubljani. Na ti-soče delavcev je in bo zaposlenih pri teh gradnjah, stotine obrtnikov izdeluje obrtniške naprave in daje kruha zopet novim množicam.

Gradbena akcija mestne občine je torej v vsakem oziru velepomembno in dalekosežno gospodarsko in socijalno delo na korist vsega ljubljanskega prebivalstva.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.
Sobota, 13. marca: «Henrik IV.» C.
Nedelja, 14. marca: Ob 3. popoldne «Deseti brat». Ljudska predstava po znanih cenah. Zvečer zaprto.
Ponedeljek, 15. marca: «Obrt gospe Warrenove». B.

OPERA.
Sobota, 13. marca: «Grofica Marica». Izv.
Nedelja, 14. marca: Ob 3. popoldne «Tosca». Gostuje g. Robert Primožič. Cene znižane. Izv.
Ob pol 8. zvečer «Grofica Marica». Izv.
Ponedeljek, 15. marca: Zaprto.

Z domačih in tujih gledališč

Gledališki dogodki zadnjih par tednov nem ne pričajo o nobenih posebnih uspehih ali celo senzacijah. Kakor pri nas, tako je tudi zunaj: zimska sezona se umika pomladanski. Ta prehod karakterizirajo predvsem priprave za gostovanje ansamblov.

O pariški operi je zanimivo, da igra «Alceste» in Wagnerjevca «Parsifala». Večja dela kot «Samson in Dalila» so pa itak na stalnem repertoarju. Comédie Française igra «Le Marquis de Priola», «La carcasse», «Poil de Carotte», «Vrata naj bodo odprta ali zaprta», «Skopuh» itd. Odčim ima na repertoarju «Vstajenje», Bouffes Parisiens pa «Tri gole deklice».

Na dunajskem Burgtheatru so morali premijero E. Rostandovega «L' Aiglon» («Orliči») za en dan preložiti radi ogromnega materijala, dekoracij in kostumov. Saj sodeluje nad 100 oseb. Wildova «Pahljača C. Windermerova», ki je bila pri zadnjem plebsicitu med prvimi, navdušuje še vedno Dunajčan, prav tako tudi «Sodnik zalamejski» in Shakespearjeva «Antonij in Kleopatra». Balet dvorne opere pripravlja tri turnee s 4 solisti in 14 plešalci, in sicer prvo na Poljsko, v Lvov, Varšavo in dr., drugo v Nemčijo, v Köln, Mannheim in dr., tretjo pa v Skandinavijo.

Dunajska dvorna opera igra «Meistersinger» in «Prodano nevesto», Volksopera pa ob priliki avstrijskega lovskega dne «Carlostrelca» in «Letečega Holandca». — V Volkstheateru gostuje L. Konstantin v H. Müllerjevi «Veroniki» in Dumasovi «Demi-monde», komik Pallenberg pa v «Družini Simek» in «Gospod ministri». Na praških Vinogradih gostuje slovaško narodno gledališče iz Bratislave z igrjo «Herodes in Herodias» (Hvezdoslav) in popularnim «Drotarjem» (Polarik).

Velik cirkus je bil te dni v Milanu. V Scali so gostovali pariški igralci z Ido Rubinsteinovo na čelu. Igrali so prvič v Italiji D'Annunzijev «Martirij Sv. Sebastijana». — Kljub Debussyjevi muziki, nalašč za to igro zložen, kljub izvrstni taktiki mojstra Toscaninija in prvovrstni interpretaciji Rubinsteinove, ki je igrala Sv. Sebastijana, ni imela igra resničnega uspeha. Pesnik, ki je še nedavno klečal v prostovoljnem eksilu pred soho sv. Franciška Asiškega, je sedel v parterni loži s monoklom, v rokavicah in uniformi generala avijatke. Publiko se je priklanjal s prekrižanimi rokami na prsih. Poklicali so ga 15krat pred zastor. Istočasno pa je katoliška mladina priredila v cerkvi sv. Rafaela žalno službo božjo, pri kateri je pridigoval sam nadškof milanski kardinar Tossi, in poveljevala krščansko junaštvo sv. Sebastijana. Mladina ga je v triumfu spremljala domov in hotela nato pred Scaljo zapeti katoliške pesmi, na jih je policija razgnala.

V Beogradu so ta teden igrali dramo «Mnoga ljeta» (D. Nikolajević), komedijo «Zaljubljena žena» (Porto-Riche), «Smrt Uroša V.» (St. Stefanović) in opere «Pagliacci», «B. Godunov» in «Carmen», balet pa vpriziraja med drugim tudi «Labudje jezero». Zagrebška opera je pela «Don Pasquala» in «Bohema» z Rijavcem ter «Onjegin» z Zikovo. Drama je igrala «Zlatarjevo zlatno», «Zeniteva», na Tuškancu r Macchiavelijevo «Mandragolo», Kalmanovo «Bajadere», Moserjevca «Bibliotekarja» in Svobo-

dov «Parni kotel» z Grundom v glavni vlogi. Te dni pride iz Beograda gostovat ruski teatar za veselo umetnost «Sin a ptica».

Zagreb je imel tudi dva zanimiva koncerta. Francoska pianistka Joure Guller je imela velik uspeh v Mozartu in Bachu, Poljakinja Olga Oleina pa ima na repertoarju francoske in poljske pesmi.

Sarajevu je praznovalo 10. marca 25-letnico igralca in režiserja Narodnega gledališča Fr. Novakovića z O. Mirbeaujevo «Posel je posel» (Les affaires sont affaires). Odbor za svečan sprejem ljubljanske opere je že sestavljen, v njem so odličnjaki vseh strank brez ozira na vero in politiko. Gostovali bodo pet večerov in najbrž v operah: «B. Godunov», «Aida», «Leteči Holandec», «Figaro se ženi» in «Carmen».

V Trstu igra dramatični krožek «Citalnice» G. Rovettino igro «Papa ekselencia». V večjih vlogah nastopijo: Terčič, Stepančičeva in Sila. Režiser je Širok, nove dekorscije pa je naslikal Černigoj. Ljubljanska opera pripravlja: Mozart «Figaro se ženi», Catalani «Vally», «Boris Godunov» in «Dalibor».

— Na Sančinovem vijolinsem koncertu, ki se vrši v ponedeljek 15. t. m. v Filharmonični dvorani, je z dvema točkama zastopan francoski kompozist Claude Debussy. Debussy je brez dvoma eden najpopularnejših francoskih kompozitov, ki najdeše reprezentira s svojimi skladbami na vseh svetovnih koncertnih sporedih glasbeno umetnost svojega velikega naroda. To pa z vsjo pravico, saj so njegova dela največjega pomena za razvoj francoske moderne glasbe, kateri je on ohranil njen pristil francosko nacionalni in muzikalni izraz. Ti dve točki igra na klavirju profesor Hugo Kroe mer kot samostojni klavirski točki. Kroe mer je znan kot odlični pianist, ki pogosto prireja samostojne umetniške koncerte ter se peča s klasično, kakor tudi moderno glasbo. Kritika ga posebno hvali kot interpretata Debussyjevih skladb, katere izvaja z veliko presenetljivo virtuoznostjo. Prof. Kroe mer je zajedno klavirski spremljevalec vseh vijolinških točk, ki jih izvaja virtuoz Karel Sa n c i n. Predprodaja vstopnic in Matični knjigarni.

— Nedelja v Narodnem gledališču v Ljubljani. V operi se vrši popoldnjeve predstava velepriljubljene Puccinijeve opere «Tosca» z go. Zaludivo, G. Knitliom, g. Primožičem iz Zagreba kot gostom, Betetom, Šubljem, Mohoričem itd. v režiji g. režiserja Knitlita in pod vodstvom g. opernega ravnatelja g. Mirka Polića. Predstava je izven abonmana. Zvečer se poje tretjič Kalmanova opera «Grofica Marica» z gospe Poličevo, Ribičevo, gđno. Rakarjevo, Korenjakovo in Ramšakovo ter gg. Pečkomo, Drenovec, Povhovec, Šubljem, Jankom, Simončičem, Rusom in baletnim zborom pod vodstvom gđne. Tuliakove. V drami se vrši ob treh popoldne ljudska predstava po znanih cenah. Igra se Jurčičev «Deseti brat» v dramatičiji g. Pavla Golje. Zvečer ostane dramsko gledališče zaprto. V ponedeljek dne 15. t. m. se vrši v dramskem gledališču predstava «Obrt gospe Warrenove» za abonente reda B. Opera ostane ta dan zaprta.

— Danes v soboto 13. t. m. se izvaja v dramu «Henrik IV.» za abonente reda C z g. Rogozom v naslovni vlogi in sodelovanjem gg. Mar. Vere, Jezkove, g. Levarja, g. Pečka, g. Osiipovića itd. V operi pa se danes poje Kalmanova opera «Grofica Marica», ki je pri premieri dosegla največji uspeh. Pri današnjih predstavah igra in pojeta vloga Lize g. Balatkova in vloga barona Kolomana Zsupana g. Medven. Ostale vloge igrajo kakor pri premijeri. Naslovno vlogo ga. Poličeva, nadaljne vloge pa gg.: Rakarjeva, Korenjakova, Ramšakova in

Povhe, Drenovec, Šubelj, Janko, Simončič in Rus. Plesi pod vodstvom gđne. Tuliakove kako pri premijeri

— Pomembne prireditve mariborskega gledališča. V sredo 17. t. m. priredi v mariborskem gledališču samostojen koncert svetovnoznana ruska pevka ga. Ada Poliakova, ki pride iz Pariza in priredi turnejo po večjih mestih Jugoslavije. Na koncertu zapoje več slovskih arlij in pesmi. — Mariborska drama pripravila eno najpopularnejših Šekspirjevih komedij «Beneški trgovca» v moistrskem prevodu Otona Zupančica. Režira ravnatelj Bratina.

Na dirkališču okrog sveta

Podjetna in malo senzacij željna angleška gospodična Cordery, si je vžela v glavo, da hoče s svojim avtomobilom, ki ga šofira sama, prevoziti okrog sveta. Seveda pa se ne spušta v pustolovščine voženji po afriških pustinjah in indijskih džunglah, ampak hoče napraviti pot okrog sveta na varnejšem in udobnejšem terenu, na slovitim avtomobilnem dirkališču v Monzi. Prevoznika bo na njem 40.000 km, torej dolžino zemeljskega obsega, in se nadeja, da bo to nalogo izvršila v 19 dneh. Z vožnjo je že začela. Tudi rekord svoje vrste.

Film

Kako so prišle k filmu

Fantastične karijere ameriških filmskih zvezd.

»Mnogo je poklicanica, a malo izvoljenih.« Ta rek sv. pisma velja tudi za film. Ameriška filmska podjetja dnevno oblega na stotine deklet, ki bi se rada posvetila filmu. Toda v Hollywoodu, ameriskem filmskem centru, ima malokatera srečo, da jo sprejmejo. Večina njih se zopet žalostno vrne. Tapatam se dogodi, da eno ali drugo najpreje preizkusijo kot statistiko. Ce je sposobna, jo obrže, ce pa nima prirojene daru za film, jo kratkoma lovslove. Zanimiva je karijera nekaterih oboževanih filmskih div in lepotic.

Vzemimo Luizo Moran. Usoda ji ni bila bogve kaj naklonjena, igrala je tupa tam kakke manjše vloge v francoskem filmu. Z materjo je stanovala v bedni postrežni izbi na Montmartru, ni pa izgubila vere v boljšo usodo. In ta je prišla! Prav slučajno se je seznanila z režiserjem ameriškega filmskega podjetja «Goldwin» in po parminutnem razgovoru je bila angažirana z dolarsko plačo. Tri dni kasneje se je mlada pepelka že vozila s svojo materjo tja preko luže, za doljarji v Hollywood. Njena letna plača znaša sedaj že blizu enega milijona dinarjev.

Druga je Vilma Banky. Brez posebnega uspeha je igrala v nekaterih slabših filmih manjše vloge, nazadnje pa se je lotila prozajnega poklica: postala je strojepliska. Neki madžarski novinar jo je priporočil svojemu slučajnemu znanцу, dramaturgu iz tega podjetja «Goldwin». Posredoval je krake randevu in Vilma je bila angažirana. Na roke je dobila 3000 dolarjev za pot v Ameriko. Prišla je tja in takoj igrala naslovno vlogo v filmu «Črni anđel», kmalu nato pa glavno žensko vlogo v nekem filmu s Rodolphom Valentinom. Danes je tudi ona že dolarska milijonarka.

Tragičen je povod karijere Belle Beneti. Stara je bila že 40 let, ko se ni dosegla nikakega večjega uspeha. Imela je sina, ki si ga pa ni upala priznati, ker se je bala, da bi potem še težje dobila nameščenje. Kljub temu samozatajevanju je blodila zaman iz enega hollywoodskega ateleja v drugega. Povsod so jo odslovili. V tem pa ji je nenadno zbolel njen osemnajstletni sin, ki v par dneih umrl. Ko je bila vsa v obupu, jo je videl režiser, ki je že deli časa zaman iskal primerne igralko za tragično vlogo uboge matere v znanem filmu «Stella Dallas». Izraz nesrečne matere pa je bil ravno tak, kakor si ga je on želel za film. Angažirala jo je in nastopila je že dan po pogrebu svojega edinega sina. Film je utemeljil njeno slavo in danes ima že tudi Benetova svojo vilo in svoj avto.

• Kino pod zemljo. V bližini Chicaga so v nekem železnem rudniku približno 50 metrov pod zemljo zgradili gledališče za kino in variete. Godbo bo oskrboval radio. Čeprav je gledališče tako globoko pod zemljo, zatrjujejo, da je zelo prijetno, udobno in zračno.

— Kino kot žentovanski posredovalec. Seveda zopet v Ameriki. Hčerka nekega ameriškega milijonarja je prvič videla v kinu znanega igralca Roy d'Arcyja in se vanj takoj zaljubila. Par dni nato je šla s starši v Kalifornijo, tam pa je slučajno bila navzoča pri filmski skušnji, kjer je sodeloval imenovani igralec. Bil ji je predstavljen, iz začel dvoriti in čez tri dni je bila že poroka v Los Angeles. To so pota filmske previdnosti! — Cez mesec ali dva se bosta ločila, d'Arcy bo imel novo reklamo in film se bo vrtil dalje...

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. marca 1926.

Čehoslovaška odklivanja. Povodom 70letnice svojega rojstva je prezident Čehoslovaške republike dr. Masaryk odklikoval več jugoslovenskih kulturnih in javnih delavcev... Čehoslovaška odklivanja. Povodom 70letnice svojega rojstva je prezident Čehoslovaške republike dr. Masaryk odklikoval več jugoslovenskih kulturnih in javnih delavcev. Med drugimi so bili odklikovani: z redom Belega leva 3. vrste z meči komandant Dravske divizijske oblasti v Ljubljani general Danilo Kalafatič, dalje z redom Belega leva IV. vrste: starosta Engelbert Gangl, direktor «Jutra» dr. Albert Kramer, upravnik ljubljanske Narodnega gledališča Matej Hubad, načelnik ljubljanske glavne kolodvorske višji železniški inspektor Avgust Ludvik, ravnatelj Rasto Pustoslavsek, pisatelj dr. Ivan Lah, narodni poslanec Fran Smolčeri, upravnik Narodnega gledališča v Mariboru dr. Radovan Brenčič. Odklikovani so bili dalje še drugi mnogi kulturni in javni delavci v Zagrebu in Beogradu, tako pisateljica ga. Zofka Kveder - Demetrovič in dirigent opere Ivan Brezovšek. — Nov vojni ataše v Varšavi. Poljski poslanik na našem dvoru je izjavil pomočnik zunanjega ministra, da je izročen agensman za našega vojnega atašea v Varšavi Milivoja Čolak - Antiča. — Odklikovanje v poštini službi. Na predlog poštne ministra je kralj odklikoval s redom sv. Save III. stopnje več višjih uradnikov, med njimi tudi ravnatelja poštne - brzojavne direktre v Ljubljani Alojzija Gregoriča. — Nada umetniška razstava v Švici. V Čurčihu je bila v sredo otvorena razstava del naših umetnikov. Razstavljena grafična in plastična dela so zbudila med šcarskim občinstvom veliko zanimanje. Švircarski listi pišejo o naših umetnikih zelo pohvalno. — Štepan Radič o novinarjih. Ko je včeraj prosvetni minister Štepan Radič zapustil ministrsko sobo narodne skupščine, so ga obkrožili novinarji in ga vprašali, kaj bo z denarno pomočjo prosvetnega ministrstva novinarskemu združenju. Štepan Radič je odvrnil: »Mi psujemo novinarje, pa jim ničesar ne damo. Zato je potrebno, da jim najprvo pomagamo in da jih nato šele po potrebi okregamo.»

Volitve v ljubljansko Trgovsko zbornico. Na večeršnjih seji je ministrični svet odobril uverbovanja za trgovsko in industrijo, ki se nanaša na volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Volitve se imajo v kratkem razpisati. — Lepa planinska knjiga. Popravek. V poročilo o Kuryjevi knjigi «Aus dem Leben eines Bergsteigers» sta se vrnili dve napaki. Knjiga stane namreč 267 Din in dva Slovenci sta prispevala s slikami k temu lepemu delu. — Aretacija zloglasnega odmetnika. Ob albanski meji pri Prizrenu je naša patrulja prijela enega najzloglasnejših odmetnikov in razbojnikov Mezida Abduia, rodом iz Vrele v Južni Srbiji. Na njegovo glavo je bila razpisana nagrada 30.000 dinarjev. — Zeleniška nesreča. V Osijeku se je snovi na železniški progi dogodila nesreča. Čez državni most je vozil budimpeštanski brzojavnik, ki je prispel iz Belega Manastira. En vagon je skočil s tira tako, da vlak ni mogel dalje. Potniki so morali izstopiti in iti peš do kolodvora. — Zlatniko so našli v Zlatorogu - terpeninovem milu Marija Žnidar, Zaloga, pošta Komenda, Imre Gaal, gostilničar v Gnančeni, Pepca Ahlin, Zabja vas pri Novem mestu, Lizka Verzel, Maribor, Orožnova ulica 2, Marija Milnar, Rovte, Alojzija Platinšek, Zagorica 43, pošta St. Vid pri Stični, in M. Šalga, Zagreb, Mažuraničev trg šte. 23. — Smotra psov. V nedeljo 21. t. m. se vrši smotra vseh vrst psov v Ribnici na Dolenskem na dvorišču gostilne Pri Cenetu. Početak ob 10. — Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od ženske šentpeterske podružnice v Ljubljani znesek Din 5000, katerega ji je naklonila p. n. Kmetška posojilnica ljubljanske okolice povodom obnega zboru. Iskrena hvala! — Za velikonočne praznike priporočila družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani velikonočne razglednice in sicer dve vrsti z napisom za praznike in pa dve novi vrsti brez napisa, ki se pa porabijo pravnokarno lahko za velikonočna voščila. Prosto tozadevnih naročil od p. n. trgovcev in CM. podružnic. — Uboj na Vičanskem vrhu. Dne 10. t. m. je na Vičanskem vrhu pri Veliki Nedelji napadel delavec Fran Majcen nekega vaščana in ga zabolal. Morilec se je nato sam javil sodišču v Ormožu. — Kloroformiran in oropan v vlaknu. V bližini postaje Topola v Bački je bil v vlaknu izvršen drzen rop. Neznani kopovi so v vagonu kloroformirali ravnatelja osješke zavarovalne družbe «Rijunione Adriatica» in mu odnesli ročno torbico, v kateri so bile razne vrednostne listine ter efekti. Po izvršenem ropu so zločinci skočili z drvečega vlakna, bili pa so opaženi in kmalu nato so jih orožniki izsledili. Ukradena torbica je bila vrnjena lastniku, napadalce pa so zapirli.

Prav zabavno zmešnjavo, v kateri se menjavata vednost in grotesčnost. — Nato se igra šaljivka «Ujeti medved», kjer se Gajšperček prikaže celo sam peklensček. — Občinstvo opozarjamo, da se predstave vrše zopet v starem prejšnjem redu, to je ob 3. in ob 6. popoldne. Predprijava vstopnice na dan predstave od 10. do 12. popoldne v sobi pred malo dvorano Narodnega doma. — V koncert v Sokolski domu na Vičji, ki ga priredi jutri v nedeljo ob 8. zvečer pevski zbor «Sloga» pod vodstvom pevovodje g. Mirka Premelca. Je prvi omenjenega zbora v našem kraju ter vsebuje pesmi, ki nas bodo gotovo zadovoljile. Radi tega ponovno opozarjamo vse, ki ljubijo lepo pesem, da posejijo v čimobilnejšem številu in pravočasno ta koncert, po katerem se vrši v dvorani komerz. Vičani in Rožnodojci, jutri vsi v Sokolski dom! 315 — Vozor! Na Poljanski cesti št. 27 otvori tvrdka Fran Leben & K. o. v popoldne novorojeno trgovino s špicerstvom in kolonijalnimi blagom ter delovnimi prideli. — Restavracija Bellevue toči vsled razprodaje izborna vina po izredno znižanih cenah. Glej tozadevni inserat! — Darila. Uprava naša lista je prejela za Dečji dom kraljice Marije Din 150, katere je daroval g. Franc Adamič mesto venca na krsto pokojnemu stricu Franc Adamiču. — Srčna hvala! — Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani bo imelo na cvetno nedeljo, to je 28. marca ob 3. popoldne v Narodnem domu svoj redni letni občini zbor z občainim dnevnim redom. 313n — Ljubljanski Sokol priredi dne 24. t. m. ob 20. v društveni telovadnici slavnostno telovadno akademijo. Na akademiji se bo na svečan način izročil «Dušavnomeč» — darilo Nj. Velikansatva kralja Aleksandra — društveni tekmovalni vrsti, ki si je na medletnih tekmah lansko leto v Beogradu priborila prvenstvo. Po telovadni akademiji se vrši elitni sokolski ples v veliki dvorani Narodnega doma. 311n — Človeški plod v groznici. V bližini Tarkarjevega gozda v Šmartnem ob Savi so včeraj iz neke grenice potegnili približno sedem mesecev star človeški plod. Orožniki so takoj uvedli preiskavo, vendar dosedaj še niso izsledili matere otroka. — Vlom v trafiklo. Dne 11. t. m. je neznan storilec vliomil v trafiklo Marije Uhar v Skofiji ulici št. 17 ter odnesel 300 zavojev Zeta - tobaka, 300 Zeta, 400 Sava in 200 Vardar cigarete, poleg tega pa razne dopisnice in razglednice v skupni vrednosti 600 dinarjev. — Došla krasna izbira otroških oblek in plaščkov! Kristofič-Bučar, Ljubljana.

Velimo se uspeha naše industrije! — Tovarna «MIRIX» je pričela razven vseh vrst čokolade izdelovati najfineše bonbone! — Iz Celja. — c Sestanek demokratske stranke za Celje-Okolico se je vršil v četrtek dne 11. t. m. pri Permozerju v Gaberju. Bil je dobro obiskan. Razpravljalo se je o raznih gospodarskih in stranknih zadevah. H koncu so izdelali sestanek sprejeli resolucijo, v kateri se pridružujejo protestu shoda delavskih organizacij v Ljubljani proti postopanju Trbovelske promogokolne družbe. — c Ljudsko vsenlišče. V ponedeljek 15. t. m. ob 20. zvečer bo predaval primarji g. dr. Rašjo «O jetiki» v fizikalni sobi deške meščanske šole. Predavanje se bo vršilo na podlagi sklopnih slik. — c Poslji kontumace je zopet razglašen nad Celjem in okolico. — c Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna «Pri Mariji Pomagaj» na Glavnem trgu. — c Sprememba posesti. Dečmanovo hišo na Glavnem trgu je kupil medicar g. Kraupner. G. Dečman pa je kupil hišo pokojnega mesarja Čoha v Matije Gubca ulici. — c Osebnost vest. Šol celjske bakteriološke stanoice in vodja socialnih zavodov v Celju g. dr. Jakob Rebernik je dobil od ministrstva narodnega zdravja podporo v svrhu študijskega potovanja na Francosko, da prouči delo socialnih zavodov. Gosp. dr. Rebernik nastopi svoj trimesečni dopust 15. marca. Nadomestoval ga bo dr. Lj. Petronič. Po povratku dr. Rebernika se v Celju otvori tudi šolska poliklinika.

Tržne cene v Ljubljani. Kg govejega mesa 15—19 Din, jezika, jeter, ledic, možganov 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, kila 7.50—12, telečjega mesa 17—20, jeter 25—30, pljuč 20, prašičjega mesa 20—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 22.50—25, sirove 7.50—10, slanina 19—20, masti 26—27.50, šunke 35, prekajenega mesa 29—32, prekajenih parkljev 10—12, prekajene glave 12.50, jezika 35, koštrunovega mesa 14—15, kozličevine 18—20, konjskega mesa 6—6, kg krakovine in debročinskih klubov 40, irenovik, safalad, posebnih 35, tlačence 30, svežih kranskih 30—40, pol prekajenih kranskih 32—35, suhih 67, prekajene slanice 30. 1 kokoš 25—28, petelin 30—40, domač zajec 10—20, kg krapa 26—32.50, linja in ščuke 25—30, klna 13.50—15, mreca 17.50—20, pečenke 8—12.50. Liter mleka 2—3, kg surovega masla 40, čajnega 5—55, masla 45, bobinskega strca 36, strčka 9—10, par jajc 1.75—2.25, kg belega kruha 6, žrnega in ržrnega 5, isbolč 3—8, ena oranža 1.50—2.50, limona —.75, rožičev 10, fig 10—16, dateljnov 25, orehov 12, luštenih orehov 25, suhih hrsk 10—12, suhih češpelj 16. Kg kave 40—76, pražene kave 56—100, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v lo-

zvezdrastih in svetovno znane igrainice v Monte Carlu. Največje in najlepše današnje izdelane francosko filmsko delo MONTE CARLO. Velika filmska pesem o denarju, ljubeh, aristokrah, milijarderjih, pustolovcih, demimondeh, sreči, solncu in ... Kolosalno bogata režija daleč prekaša vsako pričakovanje. — Krasni igralci (clani največjih francoskih gledališč). — Razkošnost in stij, bogate najmoderneje toaete. — Veliki film Monte Carlo je izdelan pred šestimi leti ter se ravnokar predvaja v Parizu s kolosalnim uspehom. — Krasni naravni posnetki iz prekrasne in cvetoče Nizze in lathkomiselnega Monte Carla. — Monte Carlo v popolnem svojem sijaju, vse njegovo krasote in skrivnosti. — Rendez-vous odlične publikle celega sveta. — Vse cvete, ljubi in živa. — Kolo sreče so vrli, milijoni in milijoni se dobivajo in - gubijo. — Moč denarja na prvem mestu. — Vse v vsem: Prekrasno! Divno! Nepopisno! Predpredaja vstopnic od 10 — pol 1. Elitni Kino Matica vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

Prav iskrena hvala tudi našemu časopisu. Vsem ključem, prisrčna Vam hvala! Ne bom Vas pozabil, Bog Vam povrni! Vaš Danilo.

Samo še danes se prodvaja velika pustolovna veseloigra ZORRO. Ki je dosegla pri vseh dosedanjih predstajah velikanski uspeh. Elitni Kino Matica.

Danilova zahvala. Gosp. A. Cerar - Danilo nam prosi, da objavimo sledečo njegovo zahvalo: Ob svoji pedesetletnici, ki sem jo te dni praznoval, sem bil prepričan, da se me bo kak znanec in ljubitelj gledališča spomnil na ta ali na oni način. Toda ko sem sanjal o jubileju, si niti obdobje nisem mogel predstavljati, da me bo v toliko meri počastilo za moje skromno delovanje tako mnogostrojno občinstvo. Preveč sem se zavzel od ginjača nad tolikim počaščanjem, da bi se mogel že danes z iskreno zahvalo spomniti vsakogar posamič. Saj so bili vsi, ki jih poznam, in vsi, ki poznajo mene. Prav imogo jih je bilo še iz starih lepših časov, mnogo pa naših najmlajših, ki so prišli častiti kakor mesto umirih mojih znancev in kolegov. Besede, ki bi mogla izraziti moje občutke in zahvalnost v tem trenutku ne morem najti. Bodite pa prepričani, da jo bom našel na odru, če mi bo usoda dovolila še nadalje sodelovati. Hvala Vam, prisrčna hvala vsem Vam, zanimam in neznamim! S solzami v očeh, z neoznostjo v srcu, se Vam zahvaljujem Vaš pedesetletni jubila in Vam ključ: Bog Vam poplačaj! Predvsem pa se moram zahvaliti za darove in vence in prisrčne častitke in posebel še nežnemu spolu za še nežnejše izraze simpatij, nisem se pri tem držal nobenega reda in abeceda, zakaj vsem sem enako hvaležen. Bodi iskrena hvala: Upravi in ravnateljem Narodnega gledališča v Ljubljani, Dramatičnemu društvu in njega delegatu g. ravnatelju Praprotniku, mestni občini ljubljanski in g. nadsvetniku Govekarju, narodnemu ženstvu na čelu z g. Franjo Tavčarjevo, gospodu knozoškofu dr. A. B. Jegliču, velikomu župa-

Šahovski turnir na Semmeringu. Včeraj v petek, so se odigrale sledeče visoke partije: Reti : Treybal, Reti Yates in Grünfeld — Tarasch. Nad Treybalom je Reti zmagal v 81. poziciji proti Yatesu pa je dosegel samo remis, Tarasch je izgubil proti Grünfeldu. Stanje po končanem četrtem kolu je sledeče: Niemcevič, dr. Tartakover 3 in pol točke, dr. Vidmar, Rubinstein, Janovski in Spielmann 3, Gilg, Grünfeld, Reti in Vay da 2, Aljehin, Yates, Kmoch, dr. Michel, dr. Tarasch 1 in pol. Davidson 1, dr. Treybal pol, Roseli 0.

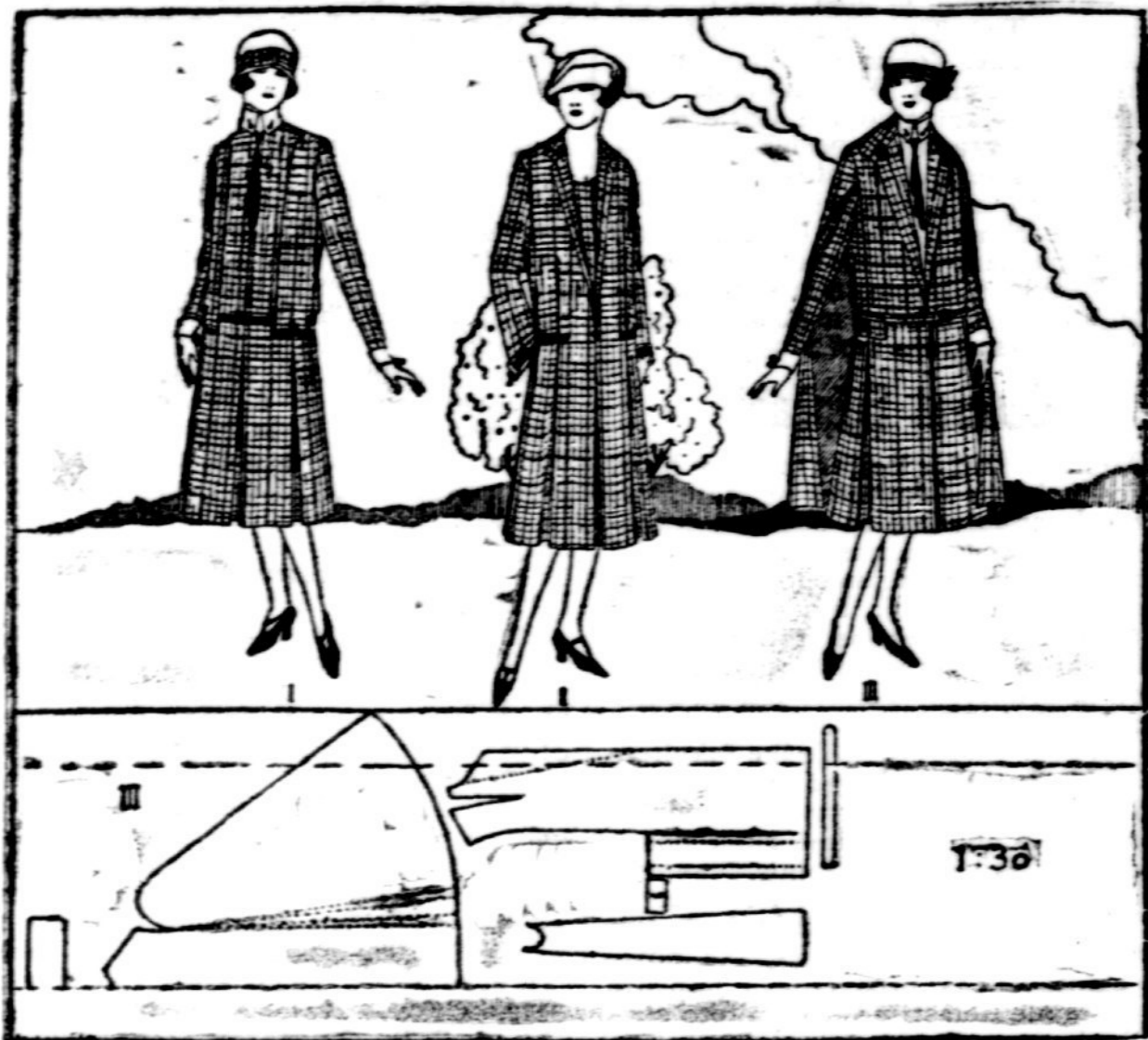
V sodni dvorani. Skaljeno veselje. — Da me poznate! Nekeje v ljubljanski okolici je 16letna Ivančeka kupil od 17letnega Jakca možko srebrno verižico in orglice. Obejo je dobil za 30 Din. Jakca je šel s 30 dinarji k prvemu kramarju, Ivančeka pa je stisnil svoj zaklad pod suknjijo in je stekel domov na skečdenj. Tam se je vsedel v seno. Obesil je verižico na koleno, nato pa je vzel orglice in je začel igrati svoje melodije. To so bile srečne urlice našega Ivančka. Toda to sreče žal ni dolgo užival. Ko je neko popoldne zopet lepo pisikal in občudoval verižico na kolenu, je stopil nenadoma predenj orožnik in ga je vprašal: «Fant, kje si ti dobil? Prestrašeni Ivančeka je povedal, da je kupil to od Jakca, in je posil orožnika, naj mu pusti to veselje. Toda orožnik mu je njegovo veselje vzel, ker se je ugotovilo, da je te stvari Jakca ukradel neki Franciški Mesec. Ivančeka so nato obsodili radi nakupa sumljivih predmetov na 50 Din. Fant pa se je pritožil in je prišel danes pred vzkljeni senat ljubljanski. Na padesetnikovo vprašanje, zakaj se je pritožil, je fant drastično utemeljil svoj vzklit: «Zato, gospodje, da me boste videli, da sem duševno omejen. Zivimo čisto na samem in sami zase. To je gotovo, da nisem vedel, da je Jakca verižico in orglice ukradel. Zato, gospodje, me pustite, Zgubil sem denar, verižico in orglice.» Senat je vpovševal fantov zagovor in ga je res oprostil. Ko so mu povedali, da je prost in lahko odide, je prosil fant še za denar za vlak in za juho, da no bo hodil lačen in peš...

JUTRI! POPOLNOMA NOVO! JUTRI! V NEDELJO V NEDELJO. Prvi in edini originalni posnetki iz svetovno znane igrainice v Monte Carlu. Največje in najlepše današnje izdelane francosko filmsko delo MONTE CARLO. Velika filmska pesem o denarju, ljubeh, aristokrah, milijarderjih, pustolovcih, demimondeh, sreči, solncu in ... Kolosalno bogata režija daleč prekaša vsako pričakovanje. — Krasni igralci (clani največjih francoskih gledališč). — Razkošnost in stij, bogate najmoderneje toaete. — Veliki film Monte Carlo je izdelan pred šestimi leti ter se ravnokar predvaja v Parizu s kolosalnim uspehom. — Krasni naravni posnetki iz prekrasne in cvetoče Nizze in lathkomiselnega Monte Carla. — Monte Carlo v popolnem svojem sijaju, vse njegovo krasote in skrivnosti. — Rendez-vous odlične publikle celega sveta. — Vse cvete, ljubi in živa. — Kolo sreče so vrli, milijoni in milijoni se dobivajo in - gubijo. — Moč denarja na prvem mestu. — Vse v vsem: Prekrasno! Divno! Nepopisno! Predpredaja vstopnic od 10 — pol 1. Elitni Kino Matica vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

Mojster cvrtn in mojster dveta vñtrca, danes nobel sta kot grajski škrci. Ker diplomu čestno sta dobila: dvakrat «BUDDHA» čaj sta z rumom pila!

Iz Ljubljane. — V ljudsko visoko šolo v Ljubljani. Ker se je vsled odpovedi predavateljev nadaljevanje predavanja že zopet zavleklo za dve nedelji, je sklenil odbor DSFF, da se predavanja za letos zaključijo. Odbor DSFF. — V društvu «Soča» se vrši danes v salonu pri Levu zanimivo in važno predavanje. Predava namreč znani strokovnjak in predavatelj g. dr. L. Böh m. ravnatelj trgovske akademije v Ljubljani, o temi: «Pomen industrije za mlade države». Vabimo Sočane, prijatelje ter vse, ki se za tako važna predavanja zanimajo. Pričetek točno ob pol 9. zvečer. Vstop vsem prost. — V Mostah se vrši jutri v nedeljo ob 3. popoldne v salonu gostilne pri Majorovcu Kola jugoslov. sester. Odbor prosi poznaštevne udeležbe. — Narodno železničarske glasbeno društvo «Sloga» ima 11. aprila ob 9. svoj H. redni občini zbor, ki se vrši v društvenih prostorih ljubljanskega dvora. Pozivljamo vse članje ter vabimo vse prijatelje našega društva, da se tega občnega zbora sigurno udeleže. — Odbor. — V Majorovcovo gledališče «Atena», Narodni dom, vprizori v nedeljo 14. t. m. ob 3. in 6. popoldne lutkovno igranje «Trojčki iz Damaska». Izra ima za motiv znamenjato bratov radi slinčnosti in razvijajo pred nami

Moda

Mi gremo naprej, pomladi naproti

— brez vertice, prstanov in zapon! Zdi se, kot bi se nakit, ki se je bliščal v umetni luči zimskih dvoran, poskril pred pomladnim solncem v škatljice, predale in omare, kjer bo sanjal o dneih, ki so minili. —

Najmlajša pomladna novost je takozvani »keplet« (capelet), t. j. oblačilo, obstoječe iz celotne obleke in napol kratkega kepa. Keplet bo osvajal simpatije zlasti med visokoraslimi damami, ki bodo bodisi na promenadi ali na potovanju vzbujale posebno pozornost in uživale praktičnost njegovo. —

Beige-rosé je najmodernejša barva čevljev. —

Pod črno svilenko obleko iz krepčoržeta učinkuje prav slikovito spodnja obleka ciklamaste barve. —

Žepi na plaščih, oblekah, bluzah, krilih — povsod žepi: plitvi in široki, ozki in globoki, majčkani kot igračke, veliki kot vreče. —

Pas objema obleko krog bokov. Je iz usnja, traka ali iz blaga kot obleka. —

Pod pazduho nosi najnovije velike torbice iz zelo mehkega usnja ali iz svile. —

Letne sportne obleke bodo brez rokavov in dame pri sportu brez klobukov. —

Moderni visokovzglavnati klobuki pristojajo le malokateremu obrazu. Za ovalne obraze je nižje vzglavje istotako moderno. —

Slamniko bodo šteti solnčni dnevi kakor metuljčkom. Izpodrinili jih bodo klobučki iz sanjavo mehke klobučevine. —

Uva.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali žlto)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 50-1

Kupite in pripravite se!

Zena

Vsaka žena ima v sebi kal tragike. Materinstvo ji obseva glavo kakor mučeniška zarja, mož ji je na križi, na katerega se obesi prej ali slej vsaka žena. In ker je potrebna za mučeništvo duševna podlaga, prispeva žena tudi k temu svoj delež.

Da, žena ima v sebi kal mučeništva. Življenje izsesa iz žene vse nieme življenske soke, kakor da je žena ustvarjena samo za dojljo in kuharico.

— Življenje je nečimurnost! — je izjavila nekoč žena, ko se ji je napravila tik pred plesom na levi lopatici tur.

Prava sreča je, da meri žena življenje in njegovo nečimurnost samo s čustvom. Ker ga ne more meriti z razumom. To je sreča, zakaj če bi bila dala narava ženam razum, bi morala na svetu zabavati. Tako pa čuti enako blaznost če ji umre mati, kakor če ji umre dobra šivilja. Trpi, če si požene njen mož krogljo v nesrečno glavo ali na če si kupi prijateljica v Parizu sviter.

Zena sploh neprestano trpi. Če ji pa postane tesno pri srcu, se tebi nič meni nič obleče in gre naravnost na stanovanje tistega, ki je sicer ne vzdržuje, pač na ljubi. Kaj je ženi do przijskih preproč, če jih je plačal njen mož? Zena ima tisočkrat raje prazen sobo, v kateri visi na štrih stenah samo nekaj razglednic

Karirasto blago za vsakdanjo obleko

Karirasto blago sicer ni nikak izrazit proteže pomladne mode in ji tudi ne daje svoboda posebnega obeležja, vendar pa igra tudi letos veliko vlogo in bo zlasti priljubljeno za vsakdanje praktične obleke. Samoumevno je tudi to blago na izbiro v vseh mogočih vrstah in nijansah. Priljubljeno so zlasti mali vzorci, ki so že zelo slični pepita-blagu. Tudi barva je zelo raznovrstna, tako da lahko najde kaj pripravnega vsak modni ukus. V soglasju s splošno tendenco pomladne mode je tudi karirasto blago najbolj iskano in zaželjeno v različnih vrstah blaga.

Oblika oblek iz karirastega blaga mora biti še bolj preprosta kakor pri drugih oblekah, ker je material že sam na sebi tako pester in efektan, da bi kričeči okraski samo motili. Najpraprnejše je karirasto blago za obleke sportnega ali polsportnega značaja, torej predvsem za obleke za vsakdanjo rabo. Za dopoldanske ure, za potovanje, za slabo vreme ali za službo je težko dobiti bolj pripravo obleko kakor so ravno karirasti modeli, na katerih se skoraj nič ne pozna niti prah, niti mokrota, ki pa so kljub svoji praktičnosti prav ljubki in elegantni.

Iz karirastega blaga je mogoče izdelovati vse dele oblek od krila do kompleta in vse vrste modelov. Prav ljubka je zlasti obleka s prišitim klopom (zadnja figura na naši sliki), ki je velika novost sezone. Prišiti klop naredi vtis samostojnega obeležja, kar pa nikakor ni, ker tvori obleno zadnji del obleke in naredita vtis kupa samo obe stranski krili. Ta model bo priljubljen zlasti v pomladnih dneih, ker bo nadomeščal plašč. Poletj se lahko krili na obeh strane odparata, pa ostane preprosta plaščna obleka za ulico, sport in službo. Z odrezanimi deli lahko spretno ženske roke sestavijo manjši samostojni klop. K modelu se lahko nosi visok ali pa tudi izrezan plašč. Po krojem vzorca, ki ga prinašamo pod sliko, si bo lahko čitateljica, ki se malo razume na krojenje in šivanje, to prikupno obleko sama naredila.

Prva slika (na levi) predstavlja obleko iz karirastega blaga, prikladno zlasti za deklice. Pas je barvan in iz usnja. Visoki ovratnik z dolgo svilenko ovratnico je lahko iz istega blaga kakor oble-

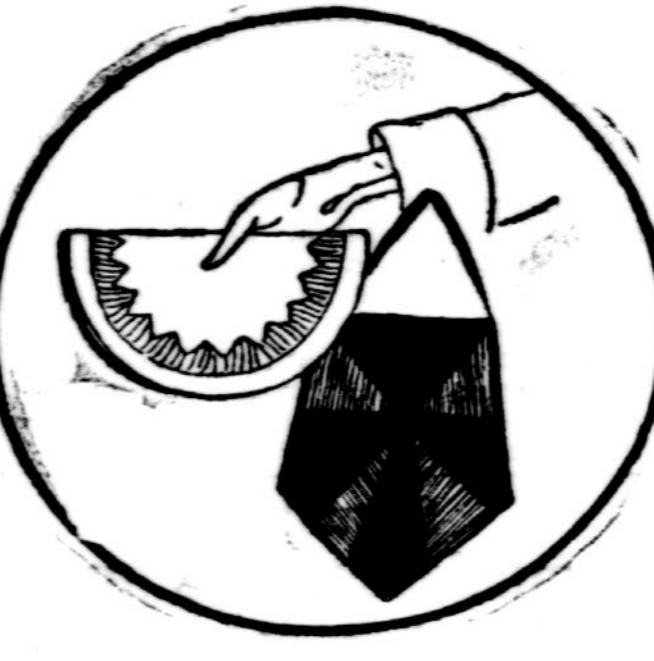
ka, lahko pa tudi iz platna ali pikeja. Najbolj praktično je, narediti ovratnik iz blaga obleke, pa ga prevleči s tkanino, ki jo je mogoče oprati. Isto velja za manšete, ki vplivajo prav osvežujoče in so letos zopet priljubljene.

Kakor ta model, je tudi drugi (na naši sliki srednji) delan z gubami. Veščaki ga priporočajo predvsem za starejše in močnejše dame. Usnjat pas je viden le na obeh straneh, dočim in spredaj in zadaj skrit pod obleko. Plastron je lahko poljuben; ali iz enakega blaga ali pa tudi iz kakega drugega materiala, iz svile ali platna.

Klobuki h karirastimi oblekam morajo biti seveda tudi preprosti, da ne kvarijo harmonije. Velikega nakita ne prenesajo. Priljubljeno je garniranje iz enakega blaga kakršna je obleka. Tudi čevlji morajo biti preprosti in morajo odgovarjati sportnemu oziroma štrapančnemu značaju obleke.

M. P.

Moderne torbice

Iz Berlina propagirajo raznobarvne usnjate torbice, češ da so zelo elegantne, trpežne, pri tem pa poceni. Izdelujejo jih v vseh modnih barvah, vedno v kombinacijah dveh barv. Tudi oblike so prav raznovrstne, okrogle, trikotne, petero- in šestokotne, ovalne itd.

Praška moda

Malo čudno bi pogledala, moja lepa čitateljica, kaj? Poleg pariške, dunajske in berlinske še praška moda? Kje naj se vzame? Praha kot modna voditeljica?

In tako naprej. Ze vidim nevrni izraz na tvojem obrazu, ne preveč, napudranur in prav na lahko — nič ne taji, saj je tudi to modno in moderno! — našimkenem obrazku, s katerega kar ni mogoče razbrati let. In ni se treba ustrašiti, saj praške mode še ni. Samo poskušajo jo ustvariti.

Praha je postala v teh par letih svobodna res velenost. Ze davno je prekosila v velenemnem značaju Burdimešto, da, celo Dunaj, in danes uspešno tekmuje z Berlinom. Ni čuda, da so pražanke ljubosumne na Pariz, ki s svojimi modnimi kapricami strahuje ves svet in ne trpi odpora. Pa bi se rade emancipirale, sa postavile na lastne noge, diktirale modo same. Vsaj v českoslovaških mejah, če že dalje ne. In slovenska solidarnost, pa Mala antanta — morda se bi dalo prodrati sčasoma tudi preko meč. Da so te živahne srčkanke pani in slehne navdušile za svojo idejo tudi moški svet, je umevno. Saj bi jih domači modeli gotovo cenejši od pariških in sčasoma bi se morda stekel v Prazi vsaj del onih zlatih milijonov, ki jih zdaj leto za letom požira nanasitni Pariz. O saj imajo Pariz in Francoze rade in radi tudi Pražanke in Pražani, a pri časti in žepu se konča tudi bratovska ljubezen.

Tako so te dai naredili prvi poskusni jurji z veliko modno revijo. Bogata je bila izbira, modeli vseh vrst, vseh kvalitet, 64 po številu. Osnovna linija seveda še pariška, a nianse samorasle, praške. In baje prav ljubke in efektne, tako da so bili zadovoljni tudi ženski skeptiki. Par modni firmi je ba-

je že sklenilo, da bodo delale po njihovem vzorcu.

Prvenstvo med razstavljenimi modeli je odnesel komplet s plaščem ali s kepom. Plašči večinoma enostavni, angleško krojeni, spodaj za spoznanje širši, malo zvončasti ali nagubani. Koštrši deloma tudi angleškega kroja iz dobrega volnenega blaga ali gabardina, deloma živahne kombinacije dveh vrst blaga, gladke in z vzorci. Pod topicami ali krilo ali bluza, je še ljubši žemper, ali pa plaščna oziroma žemperka obleka. Obleke so — in to je glavna praška nota — bogato in razkošno okrašene.

Za pomladne plašče priporočajo tudi v Prazi črno svilo, rips, krepdešino, taft in saten, za obleke pa nianse pastelnih barv, ciklamno barvo, zeleno in lilo — torej po večini vse, kar so diktirali že iz Pariza. Večerne toalete so enobarvne z okraski iste barve ali pa sploh brez okraskov.

Emancipacija Pražank je torej še le v prvih povojih...

Industrija proti modi

Ze delj časa se slišijo glasovi različnih tekstilnih industrij, ki zelo nasprotujejo sedanjim modni in ki trde, da uprosišča enostavna in kratka linija oblek celokupno tekstilno industrijo. Znanj francoski tekstilni industrijalec Dubrulle je bil te dni na nekem predavanju, ki ga je imel pred številnimi slušatelji v Bradfordu na Angleškem, posebao oster in odločen. Dokazoval je, da sedanja moda uprosišča tekstilno industrijo, s čimer škodj socialnemu položaju milijonov delavcev v vseh industrijskih državah sveta. Moda je reducirala ženska oblačila na minimum in tako povzročila, da so tekstilne tovarne odpuštile na stotisoče delavcev.

Dubrulle predlaga, na bi se združili tekstilni industrijalci in naj bi osnovali velike propagandne pisarne v vseh glavnih mestih sveta. Te pisarne naj bi smele komunicirati modo in propagirale bolj seditirane in bolj izdatne obleke. Industrijalci naj bi žrtvovali tudi nekaj denarja, da povzročijo dobo, ki bo ljubila modo z večjo rentabilnostjo.

Posebne propagandne fonde naj bi uporabili za pridobivanje modnih umetnikov in modnih ateljev, ker se izdelujejo načrti novih modnih kreacij. Z ozirom na bedni položaj večine teh umetnikov, ti fonde niti ne bi veliki. Zadostovale bi malenkostne podkupnine.

G. Dubrulle je mnenja, da mora sedanja moda izginiti, ker sice ni rešitve iz krize, ki objema tekstilno industrijo celega sveta.

Dubrulleova izvajanja so vzbudila splošno pozornost. V vseh večjih mestih se oglašajo modne navdušenke, kakor tudi modni ateljeji in modni konstrukterji, ki zavračajo dokazovanja francoskega industrijalca. Ti trde, da boluje tekstilna industrija na drugi bolezni. Tekstilni industrijalci naj bi raje svoje koruptivne propagandne fonde uporabili za izpopolnjevanje blaga, za cenejšo produkcijo, za nove iznajdbe v oblačilni industriji, tako da bi lepe obleke postale dostopnejše tudi širokim narodnim slojem. Treba pomnožiti tekstilni konzum in reči na tržišču ceneje proizvode. Pa bo koza cela, volk pa si!

Humoristični kotichek

Cvetje iz domačih in tujih logov.

Sama.

Moj mož je odpoval za ves teden. Hvala Bogu, zdaj par dni ne bom sama.

Na soareji.

Domača gospodinja: Zapojte nam kaj, gospodična.

Pevka: Oh, ko je pa toliko ljudi. Gospodinja: To nič ne de. Saj ne bo nihče poslušal.

Izpremembra imena.

Pastor: Vi hočete torej pri krstu izpremeniti svoje ime. Ali ste si že izbrali novo ime?

Moric Levi: Da, gospod pastor, rad bi se imenoval Martin Luther.

Ah, kako neizrečeno lepa je žena, ki hrepeni po smrti!

Zena si želi umreti pogosto kar tako tja v en dan, ker ji je slučajno šinila v glavo blazna misel, ne pa kakor moški, ki mora poveriti vsaj stotisoč, da si preskrbi izgovor za smrt.

Zena hrepeni po smrti tako, kakor roža, ki brez solnčnih žarkov ne more živeti.

Kar prime jo, naenkrat se spomni, da mora umreti, recimo samo za to, da se maščuje. Ali si morete misliti še bolj rafinirano osvetlo? Zatrapi se torej s škatljico vžigalca, toda poprei si pripravi lonček kislega mleka kot protistrup.

— Saj se vendar ne morem zares zastrupiti zaradi tega tepca! — si misli v trenutku, ko leže na divan in začne stokat.

V ženskih dnevnikih najdete med listi vedno bacile smrti.

Kadarkoli je žena med pisanjem dnevnika zaspala, zahrepeni na zadnji strani dnevnika po smrti. To je dokazano dejstvo. Zena si misli na smrt sploh pravi, kakor se privadi organizem zastrupljenju, če uživamo mnogo strupa. V resnici si pa žena nikoli ne stori nič hudega in sicer iz enostavnega razloga, ker bi jo mogel ta ali oni obroditi kot histerično žensko. To bi pa bila za njo težka obsodba.

Zena nosi pri sebi zelo pogosto celo revolver. To je njena sijajna zmaga nad samo seboj, tako popolna zmaga.

Moderno listje

Veliko vlogo napovedujejo v letošnji modni listini motivom. Zlasti propagirajo kombinacijo enotnega garniranja visokega ovratnika in klobuka. Listni motivi so delani največ iz tafta in vseh barvah, zlasti pa v lila, ki harmonira z največ drugimi barvami.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!

Pastor: Za Boga, zakaj pa Martin Luther, ki je ustanovitelj naše veroizpovedi?

Moric Levi: Ker bi mi v tem slučaju ne bilo treba izpreminjati monogramov na perilu!

Učitelj: Moric, koliko je petdeset in sedemdeset?

Moric: Gospod učitelj, en dinar trideset.

Po ovinkih.

Sodnik pričj dvomljivih let: Koliko ste stari, gospodična?

Priča: Osemindvajset let, osemdeset mesecev in tri dni.

Restavracija pod „Skalco“

Mestni trg 11 707

vsako sredo, soboto in nedeljo od 20.—24. ure

KONCERT.

Zajutrkovalni koncert

v nedeljo od 9. do 13. ure. Na razpolago topila in mrlja jedila, pristna vinska kapljica, ter razna brezalkoholna pijača. — Hitra in točna postrežba. Za mnogostevilni obisk se priporoča Josip Uran, restavriater.

Dobra zavrnitev.

Dve mali studentki se skregata na potu iz šole. Pa zabrusi Mimica Emici: Kaj boš ti, ki si samo rejenka! Saj še pravih starišev nimas!

A Emica: Kaj to! Moji stariši so me vsaj lahko izbrali, tvoji pa so te morali vzeti, kakršna si prišla.

Mestni otroci.

Dva mala mestna otroka sta na obisku pri sorodnikih na deželi. Spremljata kmetico v hlev, ko gre molz. Nekaj časa jo gledata, nato pa jo starejši začudeno vpraša: Teta, zakaj pa ne potrgas zamaškov kar ven, pa bo mleko samo teklo.

Modne površnike

za gospode priporoča po zelo zmernih cenah tvrčka

A. Kunc, Ljubljana

kakor če bi nosil žid v žepu psa-čuvaja, Zakaj žena se boji miške, netopirja, revolverja in — deteta!

Pogosto grozi žena s samomorom samo zato, da se lahko bolj pristno oploslavi od svojega ljubimca, ki mu opisuje vse strahote nasilne smrti. Taka ločitev je sploh imenitna reč. V takih trenutkih je ženi vse na svetu deveta briga.

Včasih se pa tudi hlina. Človek bi mislil, da se je utopila v ljubezni. V resnici je pa stvar drugačna. Žena ne vzame grožnje resno, prenelgi se, skoči v vodo in prevrta tako samo sebe.

Tega mnogi ljudje ne vedo. Zato bi morali o teh ženskih lastnostih predavati v šolah in dajati mladim pametne nasvete, vsaj za slučaj, ki se v življenju največkrat ponavljajo. Tako bi morali svetovatki nadebnim možem: Če ti žena kdaj zagrozi, da skoči v vodo, ji reci, da bi ji zabuhel obraz ne pristojal.

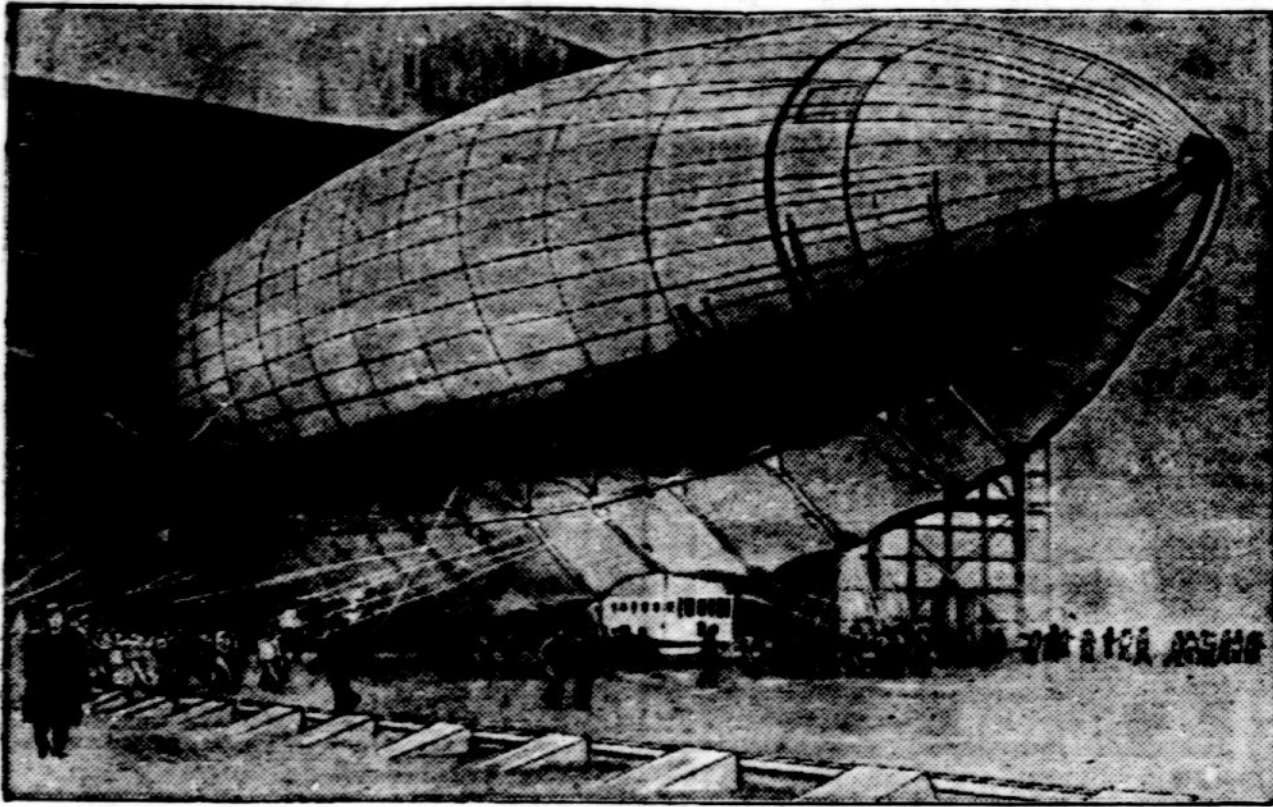
Če ti pa žena reče, da se bo zastrupila, ji povej, da je storila na nasprotaj strani ulice isto tudi neka — kuharica, pa jo bo takoj minilo veselje do samomora.

In če si je žena kupila že revolver, ji kupi hitro novo klobuk. Ne ustrelje se prej, predno ne ponosi tega klobuka.

Zena je sploh navdušena za samomorilce. Vrednost žene, ki ima na vesti kakega samomorilca ali pa celo njegovo

To in ono

Priloge za Amundsenov polet na severni tečaj

Roald Amundsen je končal te dni svojo turnejo po Evropi in Ameriki, kjer je predaval o svojem lanskem poletu na severni tečaj. Zdal se mudi v New Yorku, od koder odpotuje v kratkem na Norveško. Priloge za Amundsenovo polarno ekspedicijo so tudi Amundsen zelo zanimale vendar pa ni hotel povedati o tem načrtu svojega mnenja. Na vprašanje poročevalca »Aftenposten«, kaj misli o svoji letošnji ekspediciji z zrakoplovom, je Amundsen odgovoril: »Prepričan sem, da se polet od Svalbarda do Aljaske posreči. O tem ne more biti nobenega dvoma. Startati mislimo v maju, morda pa šele v juniju, to bo odvisno od vremena. Polet bo trajal 48 ur.«

Iz teh kratkih besedi je razvidno, da Amundsen z ameriško konkurenco sploh ne računa. Konkurenti so se oglašali tudi lani, pa si naposled nihče ni upal na nevarno pot. Priloge za letošnji Amundsenov polet se bližajo koncu.

Zrakoplov »Norge«, ki ga vidimo na naši sliki, je že opremljen in pripravljen za polet. Te dni sta ga preizkusila v okolici Rima tehnični vodja Amundsenove ekspedicije Rilsner Larsen in italijanski tehnik Nobile. Izid preizkusnje je pokazal, da nima zrakoplov nobenih nedostatkov. Tudi hangarji na Ekabjersu pri Oslu in v okolici Frombjena so že pripravljene. Toda Amundsen se ne mudi, kar je razvidno tudi iz tega, da njegov pomočnik Ellsworth še ni prispel v Evropo. Najbrž hoče Amundsen počakati, da doživi Willkins s svojo ekspedicijo fijaslo. V privatnem pogovoru z nekimi ameriškim novinarjem je Amundsen dejal, da niti najmanj ne dvomi, da ga nihče ne bo prehitel. Kakor na južnem, tako mora tudi na severnem tečaju prva zapalovati norveška trobojnica. Amundsen trdno upa, da se mu letos posreči rešiti zagonekno severnega tečaja.

ugotavlja, da se je med 50. in 60. letom poročilo impozantno število 2200 žena. Večina teh žen je poročila nad 60 let stare moške. Tri so vzele moža pod 40 leti, dve pa celo moža pod 30 leti. Najmlajši možje, ki so vzeli 60letne žene, so šteli 23 let.

Tudi v drugih veelemestih in država, n. pr. na Dunaju, vladaj v tem oziru povsod enako razmerje radi splošnih povojnih razmer. Opaža se tendenca, da hite razmeroma mladi možje in žene v zakon. Pred vojno, v stari Avstriji, ni bilo mogoče misliti na zakon, predno ni mladenič odslužil vojaškega roka, torej pred dokončanin 24. letom. Danes, ko ni več triletnega vojaškega službovanja, je odpadel ta zadržek. Vse drvi tudi na Dunaju v zakon med 20. in 26. letom.

In pri nas? Znano je, da še drugih, nujno potrebnih statistik nimamo, pa bi imeli take-le? Poskusili smo se in formirali vsaj za Ljubljano, a tudi ni šlo. Na magistratu nimajo predčeda, na policiji tudi ne. Treba bi bilo obrniti vse župne urade, katoliške in drugoverne, pa še potem bi bilo težko kaj. Zato smo to delo opustili, dasiravno bi bilo gotovo zanimivo primerjati naše razmere z nemškimi in avstrijskimi. Po izvajah funkcionarjev, ki imajo opravka s porokami, pa se ni dosti spremenilo. Bajje je malo moških, ki bi se ženili pred 30. letom, in malo deklet, ki bi se možje pred 24. letom. Po deželi pa je celo ne.

Ali je to znak manjšega idealizma, ali pa znak večje prevdarnosti in pameti — s tem naj si belijo glave čitateljice in čitatelji sami.

Moderni Egiptičani

Mohamedani iz Egipta imajo v Kairi svojo teološko fakulteto, na kateri se je začel zanimiv boj za odpravo turbanja in arabskega burnusa. Doslej je bil brunus s turbanom strogo predpisan. Toda študenti hočejo biti povsod prvi in tako so začeli propagirati evropsko nošo, ki pa za tamkajšnje podnebnje sploh ni primerna. Vendar jim pa žilica ni dala miru, dokler niso s svojo reformo prodrli. Slušatelji teološke fakultete v Kairi in bodoči mohamedanski duhovniki so začeli prihajati v predavalnico v evropskih oblekah. Samo glede pokrivala so pristali na kompromis. Namesto težkega turbana nosijo fes, ker so se pa verniki zgražali, je vlada teologom evropsko nošo prepovedala. Na povlečje egiptovskega prosvetnega ministra so postavile oblasti pred fakulteto stražo, ki je vsem moderno oblečenim študentom vstop prepovedala.

Toda študenti se niso dali motiti. Prosvetni minister je eno, duh časa pa drugo. Drugi dan so prišli na univerzo v burnusih in turbanih. Straža jih ni ustavila. V predavalnico so pa prišli zopet v evropskih oblekah in s febi na glavi, ker so se na hodnikih preoblekli. In tako je prišlo v Egiptu do velike afece. Oblasti so brez moči, ker verske tradicije ne dopuščajo, da bi stopila policija v univerzitetno poslojje, študenti so pa izjavili, da se pod nobenim pogojem ne udajo. V skrajnem slučaju so pripravljene prenočevati kar na univerzi.

Damske pomladanske kostume

Priloge se izgotavlja v ateljeju Družbe Schwarz, Ljubljana le po moškem ročnem delu, ki ga ne doseže nobena druga izvištev. V cenah ki ub temu kar najceneje.

Moški in ženski možgani

V Washingtonu je umrla nedavno znana ameriška pisateljica Mrs. Gardener. V oporoki je določila, naj preišče njene možgane Corneilska univerza, da se ugotovi, da-li je v težji razlika med možgani talentirane ženske in talentiranega moškega. Njeni možgani so tehtali 1150 gramov. Po čudnem naključju so tehtali ravno toliko tudi možgani nekoga učenjaka, ki je bil profesor iste univerze in je umrl nekaj tednov poprej. S to ugotovitvijo pa znanost ni mnogo pridobila. Duševne zmognosti namreč niso odvisne samo od teže možganov in obsega lobanje. Ameriški pisatelj Oliver Wendel Holmes pravi o tem: Po obliki človeške glave se da prav tako malo soditi o njenem duševnem obzoru, kakor po obliki zakladnice o količini zlata. Moti se torej tisti, ki misli, da je zelo pameten, ker ima tako veliko glavo, da mora biti klohub narejen po meri. Genijalni ljudje imajo po večini glave srednje velikosti. Povpre na teža moških možganov znaša 1375, ženskih pa 1245 gramov. V poedinih slučajih so pa ženski možgani težji kakor moški. Pri kulturnih ljudeh so postali možgani nekoliko večji. Mnogo važne se kakor tehtanje možganov je pa psihološko proučevanje duševnih sposobnosti pri moških in ženskah. V Kaliforniji je preiskal prof. Terman po isti metodi določeno število mladih moških in žensk. Našel je malenkostno razliko dveh odstotkov v prid moškim. Na neki drugi univerzi v Kaliforniji so ugotovili, da so duševne zmognosti moških in žensk v splošnem enake. Prof. Thorudike je preiskal dvajset dvojčkov, od eno sestro in brata. Ugotovil je, da je bila njihova inteligenca popolnoma enaka. Prof. univerze v Chicagu dr. Thompson je proučil duševne zmognosti 25. mladeničev in 25 deklet z enako izobrazbo in ena-

Ljubezen o statistiki

Kaprice mladosti in ljubezni. — Mladičici, ki jemljejo 60 letne žene; 50 letne žene, ki jemljejo 20 letne mladeniče.

Kdo bi si mislil, da je mogoče o ljubezni govoriti tudi s statističnimi podatki? Ljubezen pa številke? Ljubezen, ta čudoviti fenomen človeškega srca, to hrepenenje v neznanje dalje, to snovanje značnih gradov, to kopnenje po objemu ljubljeneja bitja — ta strast, da se da zajeti s številkami?

Mnogi bodo dvomili, resnica pa je, da se da tudi o ljubezni govoriti s statistiko in kako natančno še! Res o ljubezni poetov in romantičnih knjig ni mogoče govoriti s številkami. Pač pa o živih ljudeh, o njihovi vsakdanji ljubezni, o tem kompromisnem nestvoru idealnega hrepenjenja in praktičnega računanja. Vse teorije in nauki starih tek in mamice se lahko poskrrijejo pred statistiko n. pr. ki poroča o sklenjenih zakonih in ki razbira starostna leta zakoncev.

Številke statistike, ki se objavljajo po vsem svetu, nam dokazujejo, da vladajo med ljudmi gotovi zakoni in da nam statistika odkriva nagnenja celih pokolenj. Iz nemške statistike n. pr., ki so jo sestavili po vojni, izhaja, da se večina mož ženi med 20. in 24. letom. V teh letih je kopnenje po ženi očitno najmočnejše. Tedaj se mladeniči ženijo kakor nori. Nič de vpoštejajo starosti ženskega bitja, v katerega so se zaljubili. Nemška statistika trdi, da

skelepa vsako leto približno 50.000 ljudi zakon v 22. letu starosti, nekoliko več ljudi v 23. letu, s 24. letom pa stopi v zakonski jarem 55.000 ljudi. Zdi se torej, da je moč ljubezni v 24. letu posebno neodoljiva. Nekateri poroče 15-letne deklice, drugi pa do 60letne žene. Večina izvoljenih mladeničev šteje 20 do 24 let. Mladičici današnjih časov smatra zakon kot tovarištvo, zato si tudi izbira mladenko, ki mu je po starosti približno enaka.

V prejšnjih časih je bilo drugače. Mladičici je stopal v zakon šele proti 30. letu. Tudi okus je bil drugačen. Mladi možje so si izbirali mnogo mlajše devojke. V veelemestih so danes na dnevnem redu zakoni, kjer se ženi mladenič, ki je komaj odrasel pubertetni dobi. Lani n. pr. se je poročilo v Nemčiji 400 mladeničev, ki so šteli komaj 18 let. Dva sta si izbrala 15- in 16letno devojko. Eden se je kapriciral na 40letno ženo!

Mladost žene se zadržuje poroke. 45 deklet se je lani v Nemčiji omožilo s 16. letom. V 17. letu je stopilo v zakonski jarem že 900 deklet, v 18. letu pa 4200. Največ žensk se možji med 20. in 23. letom. S 30. letom padejo poročne šanse mladenke prav izdatno. Od 39. leta naprej pa so poročne šanse žene približno enake. — Nemška statistika

kri na svojem stezniku, takoi poskoči, kakor vrednostni papirji za borzi.

A, kako čudovita je žena, ki so ji prav kar sporočili da se je ta ali oni tepec zaradi nje ustrelil. Razširi nozdrvi in lovi zrak kakor ranjena kočuta, ki pozna osebnost mnogo ranjenov. Nato se začne hiliti, kakor da zdržižuje solze, ki bi se ji morale vliči iz oči. Naposled pokliče kuharico in ji da navodila za ves dan, sama se pa zgrudi na divan in zakrije obraz z rokami.

Zvečer pa vpraša moža:
— Ali si opazil, da sem danes strašno bledeja?
— Ne, nisem.
— Ti nikoli ničesar ne opaziš! Je-li da me boli danes glava?
— Kako pa naj vem to jaz? Kaj ti pa je?
— Kaj ti pa je?
— Nič, nič... čutilim neko tajno bolečino.

A ta tajna bolečina jo spreminja v Niobo. v božanstveno bitje, ki izvršuje gotove fiziološke funkcije vsled nekake idejne zablode. Blagoslovljena bodi žena! Žena, ki trpi!... Žena, ki tarni in plače! Žena, ki odriga deci od ust in si kupi svileno bluzo samo zato, da bi se otrokom ne bilo treba sramovati svoje matere.

Omeniti moramo še, da je nekje na svetu kraj, kjer si izbije mlada ženica na dan poroke dva srednja zoba in da se naidejo še ljudje, ki jim to ugaja. Blagoslovljena bodi torej žena, tudi tista brez zob!
Smrti se je žena prikupila, ženi pa smrt.
Inu, vsaka žena ima v sebi kal tragiko....

J. Suchy:

Četa
Tako namreč imenujem ono skupino žensk s prirastki vred, ki se dan za dnevom zbira na Aleksandrovci cesti in čim je polnoštevilna, kreme po tivoljskih nasadih v smeri proti Podrožniku, včasih pa tudi navkreber na Zgor-njih Rožnik.

Ne mine dan, da ne bi prišle. Vprašal sem nekoč znanega poznavatelja ljubljanskih običajev, kdo in kaj so te srečne ženske in zakaj ob vsakem vremenu posečajo imenovane kraje.

Odgovoril mi je z nemško besedo: Entfettungskur! — — Mhm.

Potem sem se začel sam zainteresirati za poedine članice te »Čete«. Mož z banalnim odgovorom ima prav.

Ljubljana ima dokaj družin, čijih možiki deli so zasluženi pri delu in čijih deli ženskega srca so one dobrodušne. ljudomile, srčkane in zdrave ženske, katerih edina moreča skrbr je, »kako preidem preko neusmiljenih let, ne da bi se mi količkar poznalo —»

V to vrsto je treba nekakega »cor-riger la fortune« ali boljke izraženo, paliativnih sredstev, namreč onih, ki zabranjajo prehitro staranje.
Da se to vsaj na zunaj doseže, so svojčas vpeljali »bub/frizuro«, ki je danes razširjena že tudi onstran Tommačevega. Bub/frizura ima tik pomla-jevalnega učinkovanja to prednost, da se ni treba celo uro ali še dalje ukvarjati s frizuro. Zadostuje, če se dva-krat v tednu ondulara.
V drugi vrsti pride na plan moderna obleka s kratkim krilcem, lepi čeveljčki in šik kloboček.

O, se znajo napraviti naše dame.

Toda vsa ta sredstva so le zgolj na zunaj učinkujoča. To se pravi, ne odgovarjajo predvsem predpisom »ravne črte«. Zakaj naše znanke so večmami precej bujnih form, ki pa se ne dajo kar tako meni nič tebi nič odpraviti preko noči.

In »Četa« jadra dan za dnevom po imenovanih šetaljšičih. Ti izprehodi so prvič zabavni, ker se prirejajo en masse, potem učinkujejo na zdravo polt in — apetit, no in ne v zadnji vrsti približujejo kandidatinje — vsaj navidezno — ravni črti. Poznam namreč eno teh kandidatni, ki je v enem letu prištedila svoji pezi kar eno in pol kil.

Pomislite, kako prijetno in enostavno je, če imas svoje otročice pred seboj — kot nekako avangardo — in za njimi stopiš v družbi enakih prijateljic. Vsak dan ve vsaka kaj novega. Žive novine!

In zvečer, kako tekne večerja, kako vse drugače se sliši opera ali oncert, tudi filmske zvezde učinkujejo povsem drugače in ta spanec, ki krepi telo za novo delo!

Naše znanke vstajajo tako po 10. uri, potem pride na vrsto predpisana telovadba na tleh, na stolih, vznak in na trebuhu ležeč, stegajoče roke in noge v vseh smereh itd.

Dobro kosilce potolaži nato od toliko napornih vznemoljenih železčec in evo popolne od pol tresh naprej isti razpored.
Pa recite, če se jim godi slabo!

Podpirajte
podporno društvo slepih

kim socijalnim položajem. Tudi on ni našel večje razlike med moškimi in ženskim spolom.

Najtežje možgane, kar so jih učenjaki doslej preiskali, je imel ruski pisatelj Turgenjev. Tudi Thackeray je imel zelo težke možgane, dočim so bili možgani ameriškega pesnika W. Whitmana zelo majhni. Možgani anatomske Curierja so tehtali 1861 gramov, pesnika Byrona 1807 gr. Schillerjevi, Kantovi, Bunsenovi, Menzlovi in Liebigovi možgani so bili pa neprimerno lažji. Iz tega sledi, da teža možganov pri inteligenci ne igra odločilne vloge. Inteligentnost je odvisna od števila in obsega možganskih gub in notranje strukture možganov.

Moderni Egiptičani

Mohamedani iz Egipta imajo v Kairi svojo teološko fakulteto, na kateri se je začel zanimiv boj za odpravo turbanja in arabskega burnusa. Doslej je bil brunus s turbanom strogo predpisan. Toda študenti hočejo biti povsod prvi in tako so začeli propagirati evropsko nošo, ki pa za tamkajšnje podnebnje sploh ni primerna. Vendar jim pa žilica ni dala miru, dokler niso s svojo reformo prodrli. Slušatelji teološke fakultete v Kairi in bodoči mohamedanski duhovniki so začeli prihajati v predavalnico v evropskih oblekah. Samo glede pokrivala so pristali na kompromis. Namesto težkega turbana nosijo fes, ker so se pa verniki zgražali, je vlada teologom evropsko nošo prepovedala. Na povlečje egiptovskega prosvetnega ministra so postavile oblasti pred fakulteto stražo, ki je vsem moderno oblečenim študentom vstop prepovedala.

Toda študenti se niso dali motiti. Prosvetni minister je eno, duh časa pa drugo. Drugi dan so prišli na univerzo v burnusih in turbanih. Straža jih ni ustavila. V predavalnico so pa prišli zopet v evropskih oblekah in s febi na glavi, ker so se na hodnikih preoblekli. In tako je prišlo v Egiptu do velike afece. Oblasti so brez moči, ker verske tradicije ne dopuščajo, da bi stopila policija v univerzitetno poslojje, študenti so pa izjavili, da se pod nobenim pogojem ne udajo. V skrajnem slučaju so pripravljene prenočevati kar na univerzi.

Ameriške zanimivosti

Divjanje blaznega zločinca v Omahi. — Njegov dvojnik v New Yorku. — Grožnje opernemu pevcu Gigliju. — Za ali proti alkoholu.

Pretekli mesec je v mestu Omahi, država Nebraska, divjal zločinec, ki je teroriziral cel teden vse mesto ter ga pognal v pravno paniko.

Zločinec, ki je moral biti očitno blazen, je v mestu brez povoda postrelil več oseb, več pa težko ranil. Vse mesto je bilo v strahu, ker zločinca ni bilo mogoče zaslediti, čeprav je bila alarmirana vsa policija. Noč in dan so patrolirali po ulicah policijski oddelki, a skrivnostni zločinec je streljal in meril dalje. Na do sedaj še nepojasnjen način je prepralar ali orožje ali nabojje tako, da strelcv niti v najbližji okolici ni bilo slišati, kar mu je seveda njegovo divjanje silno olajšalo. Policiji pa otežkočilo zasledovanje. Mesto in okolica sta si zato od srca oddahnili, ko so zločinca naposled vendarle prijeli.

Zgodilo se je to konec februarja, ko je streljal na kolodvoru na nekoga železničarja, ki pa ga je k sreči zgrešil. Drugi železničarji so priskočili, zločinca zgrabili in izročili policiji. Tam je izjavil, da se piše Frank Carter in da je brezposeln farmaarski delavec. Ker so bili na policiji mnenja, da je blazen, se jim je rogal v obraz in je zatrjeval, da je popolnoma normalen ter da ubija samo iz naslade. Zdravniki so izjavili, da ima mož paralizo. Zdi se, da ima Carter na vesti več umorov tudi v drugih krajih. Sam vsaj je preiskovalnemu sodniku tako zatrjeval in obenem prepravečno dokazoval, da mora biti na vsak način obsojen na smrt, ker vendar ne gre, da bi ostal pri življenju človek, ki je zagrešil toliko zločinov.

Istčasno kakor v Omahi, je strašil neki blazni napadalec tudi v vzhodnem delu mesta Nework in pripravil ves mestni del v velik strah. Večina žrtve je bila obstrljena ali strljena na cesti, ne da bi kdo videl napadalca. K sreči so vsi samo več ali manj ranjeni in ni še nihče umrl. Zločinca pa tudi svetovnoznana neworška policija še do danes ni mogla dobiti v svoje roke.

Znani italijanski tenorist Gigli, član Metronopolitanske opere v Newworku, bi moral konec februarja peti v Detroitu. Dan pred koncertom pa je dobil anonimno pismo, podpisano od »zvestih prijateljev Italije«, ki so mu zagrozili: »Če hoče Gigli okrasiti ploščo v mrtvašnici, naj le poje v Detroitu. Temu kanarčku bomo pravočasno prerezali vrat.« Gigli se je anonimnega pisma »črne roke« tako ustrial, da je gostovanje odpovedal. Kakor poročajo ameriški listi, so mu grozili italijanski fašisti v Ameriki, ker Gigli ni prijatelj fašizma.

V Ameriki še vedno bijejo hud boj »suhi« in »mokri«. Prvi se zavzemajo za popolno in brezobzirno izvedbo prohibicije, drugi pa zahtevajo, naj se prohibicijska postava omili v toliko, da bo dovoljeno vsaj točenje piva. Nedavno se je zopet vnela huda debata glede prohibicije v poslanskih zbornicah. Zastopnik »suhih« je patetično vzdiknil: »Kaj hočejo mokri?« »Pivo!« je bil prompten odgovor in mokri so imeli smeh na svoji strani, večina pa vse eno »c«. Tako ostanejo Zedinjene države še nadalje »suhe«.

O alkoholnem vprašanju prirejajo tudi listi številne ankete in glasovanja, v katerih izprašujejo svoje čitatelje, ali so za ali proti prohibiciji. V vzhodnih državah je vedno velika večina za prohibicijo, v zapadnih pa je navadno večina za odpravo alkoholne prepovedi.

Tudi v Ameriki imajo ljudi, ki ne znajo brzdati svojih strasti, morda še več, kakor v marsikateri evropski državi. Po številni iz 1. 1923 je sedelo v ameriških zaporih za razne delikte 109.619 oseb. L. 1910 je znašalo število arestantov 111.498 tako, da se je v zadnjih trinajstih letih znižalo za 1,7 odstotkov. Največ se jih je prepričilo zoper prohibicijske zakone in cestno policijski red. Teh deliktov je nad 50 odstotkov. L. 1923 je bilo od vseh deliktov 25,6 odst. zaradi pljanosti, leta 1910 pa 35,6 odst. Od vseh arestantov je bilo l. 1923 kaznovanih zaradi nedostojnega vedenja 14,9 odst., l. 1910 pa 19,1 odst. Za razne druge prestopke l. 1923 11 odst., l. 1910 pa samo 1,6 odst. Žensk je bilo l. 1923 v zaporih 4,8, l. 1910 pa 8 odst. Od vseh kaznovanih je bilo l. 1923 rojenih Američanov 90.496 ali 54,4 odst., tujecev belokožcev 31.054 ali 18,7 odst., črncev pa 38.821 ali 23,3 odst.

Na 100.000 prebivalcev je bilo v zaporih črncev 7971, Kitajcev in Japoncev 6669, drugih priselencev 4885, domačinov pa 2394. Po nacionalnosti so bili razdeljeni arestanti tako-le: na vsakih 100.000 pride Fincev 6975, Meksikancev 6129, Ircev 4055, Avstrijcev 3177, Grkov 2961, Norvežanov 2932, Rusov 2321, Madžarov 2280, Švedov 2876, Poljakov 2748, Skotov 2333, Italijanov 2017, Jugoslovenov 1788, Angležev 1067 in Dancev 1015. Najmanj prestopkov je med Čehoslovaki in sicer 659 na 100.000, Nemcev pride na 100.000 798, Svcarijev pa 875. Tudi Jugosloveni se v Ameriki razmeroma bolj pridni, kakor doma.

Društvo narodov v filmu in radiju

Sprejem Nemčije v Društvo narodov vzbuja po celem svetu ogromno senzacijo. Tudi ljudje, ki se ne zanimajo za politiko, so radovedni, kaj vse počnejo delegati in diplomati raznih držav v Ženevi in kako se bodo ti prometenci izmotali iz zapletenega položaja. Za zanimanje, ki vlada po celem svetu za zasedanje Društva narodov, je značilno to, da sta se združili dve veliki filmski družbi iz Francije in Nemčije in da bosta skupno posneli vse faze tega zasedanja. Film izdelata nemška Ufa in pa znana francoska vefilerna Pathé. V Ženevi vrste operaterj obah teh trvdik s polno paro svoje aparate. Posnemajo vse potankosti in vse faze zasedanja. Ze pri prihodu delegatov na postaji so se neprestano bliskale elektricne žarnice, da so mogle napraviti potrebno dnevno svetlobo za posnetke. Isto se ponavlja pred hoteli, pri večerjahn diplomatov, v privatnih salonih, kjer se poediniki zbiraljo na taie sestanke. S posebno točnostjo in podrobnostjo pa bosta firmi posneli faze zborovanja v veliki reformacijski dvoran, kjer se vrše plenarne seje. V tej dvoranj se nahajajo velikanski žarometi, tako da se diplomatom neprestano bliiska pred očmi.

Istčasno so napečljali v dvorano najpomembnejše radijododajnice, tako da pomembne govore delegatov poslušajo lahko istočasno po vsej Evropi. V Berlinu je neka gramofonska trvdika instalirala sprejemno postajo, ki direktno pred gramofonskimi rogi svojih aparatov, tako da bo pozneje prodajala ploščke teh govorov in bomo mogli poslušati samega Brianda ali Stresemanna ali Chamberlaina ali pa dr. Benoša doma v zapečku.

Filmski trvdiki sta pripeljali v Ženevo posebno konstruiran voz, na katerem se nahaja dinamoaoparat za izvajanje močnega toka. S tem vozom hodijo od enega hotela do drugega, od ene stavbe do druge, kjer se kretajo diplomati, da jih ob močni razsvetljavi lahko viamejo na film.

* Družabni škandal v Meranu. Nemško in italijansko časopisje obširno poroča o grdi aferi, ki jo je odkrila policija na Južnem Tirolskem. Aretirali so tam znanega nizozemskega pisatelja barona Dervona, občinskega zdravnika dr. Baumgartnerja, zdravnika in lekarnarja dr. Pana in še par drugih znanih ljudi v Meranu in Boznu. Vsem je dokazano, da so zlorabljali šolske deklice v protinarvne svrhe.

* Prepoved plesa v postu. Tirolska deželna vlada je izdala vsem okrajnim glavarstvom odlok, naj prepovede v postnem času vse plesne zabave, češ da so v nasprotju z nacionalnimi in socijalnimi skrbmi, v katerih živi danes nemški narod. Zlasti odlok tudi prepoveduje, da bi Južna Tirolska na kakršenkoli način služila v reklame za zabavne prireditve.

* Dempseyju so potolkli umetni nos Jack Dempsey, svetovni prvak v boksu, je imel te dni neprijeten doživljaj. Svetovni mojster se je pogodil s šestimi nasprotniki za ekshibicijske borbe po šest minut za znesek 10.000 dolarjev. S prvima dvema nasprotnikoma je postopal tako nežno, da je tretji dobil korajož ter je Dempseyju prisnil gorko na njegov umetni nos, ki si ga je dal na željo svoje žene lansko leto napraviti. Ni treba podarjati, da se je Dempsey razvnel in je svojega nasprotnika, tamošnja lokalnega šampiona, hitro odpravil. Tudi ostalim trem se ni godilo bolje. Vsi trije so frčali s kroga še predno so se zavedli. Dempsey si moga še sedaj dati napraviti drug umetni nos.

Gospodarstvo

Stabilizacija belgijskega franka

Belgija je sklenila stabilizirati svojo valuto. Način, ki si ga je izbrala, ni niti angleški, namreč revalorizacija, niti nemški, namreč zamenjava valute, ki je padla malone na ničlo, z novim plačilnim sredstvom, čigar vrednost je enaka zlasti vrednosti predvojnne marke. Belgijski frank je padel sicer na četrtino predvojnne vrednosti, vendar pa še zdaj ostaja za plačilno sredstvo in Belgija se zadovoljuje s tem, da se bo količina zlata, ki ga predstavlja današnja valuta in ki se je doslej nanašala na predvojni frank, nanašala odslej na vrednost papirnate franka. Gre torej za konsolidacijo sedanje devalvacije. Na tem temelju se uvede možnost konverzije papirjev v zlato, po potrebi v zlato valuto, zlasti v dolarje in angleške funte. Toda ta možnost se omejuje splošna samo na inozemstva plačila. Za notranjo trgovino je bilo plačevanje v zlato odloženo na poznejši čas. Trgovcu, ki bi se mu ne posrečilo kupiti na svobodnem trgu tuje devize pod kupnimi pogoji, ki vsaj približno odgovarjajo koeficientu stabilizacije, zamenjajo v državnem emisijskem zavodu papirni denar. Na ta način naj bi se vsaj deloma odstranil prisilni tečaj. Koeficient stabilizacije bo določen v skladu z gospodarskimi razmerami in sicer tako, da ne pride do večjih finančnih perturbacij. Ker se državi frank že več mesecev približno na višini 106 frankov za angleški funt, bo stabilizacija najbrž izvedena s koeficientom, ki odgovarja tej realitiji, kar pomeni, da bo zlata vrednost stabilizirane valute nekoliko nižja kot četrtina predvojnne zlate valute.

Pri tej akciji gre pravzaprav samo za stabilizacijo sedanjega položaja. Belgijski gospodarji krogli pričakujejo, da nastane po stabilizaciji avtomatično izenačenje razlike med notranjo kupno močjo franka in valutnim koeficientom. Ker pa ta porast notranjih cen na zunanjo vrednost stabilizirane valute ne bo imel nobenega vpliva, ni

izključeno, da bo trpel pri tem belgijski izvoz. Proračun Belgije je uravnotežen in nadaljna inflacija je malone izključena. Stabilizacija in njena usoda je odvisna edino od možnosti novčanic, ki jih bo dobila Narodna banka za konverzijo v zlato ali v devize, z drugimi besedami rečeno od terjatev v inozemstvu in od izvoza. V Narodni banki se bodo koncentrirale belgijske terjatve v inozemstvu. Z druge strani pa bo zalagala banka Belgije, ki imajo v inozemstvu dolge. Če bi izvoz nazadoval, to je, če bi bila potrebnost tujih valut večja kakor njih prilitek, bi zašla stabilizacija franka v neprijetno krizo. Zato si Narodna banka na vse načine prizadeva priti do zadostne rezerve, deloma potom svoje kovinske podlage, deloma pa s tujimi, osebno ameriški krediti. Ta rezerva naj bi znašala polovico novčanic v obtoku.

Zadnje dni so se širile v javnosti vesti, da je nalezela stabilizacija belgijskega franka na velike ovire in sicer zato, ker zahteva ameriški bančni konzorcij, ki naj bi dal Belgiji potreben kredit, jamstvo v obliki državnih železnic. V tem slučaju bi morala Belgija izročiti železnice v privatne roke. Protit temu nastopajo socialisti, vendar pa ni izključeno, da se najde izhod iz zagate.

—g Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Dne 12. t. m. se je vršila bilanca seja upravnega sveta banke, na kateri je bila odobrena bilanca za XXV. poslovno leto 1925. Bilanca izkazuje v splošnem napredovanje v poslovanju in se je povečala znatno skupni promet, ki presega 31 milijard dinarjev. Vloge so narasle za 60.000.000 dinarjev na skupno 213 milijonov dinarjev. Posebno se je povečala davčna postavka, ki znaša skoro šest milijonov dinarjev in presega ono v letu 1924. za preko 1 1/2 milijon dinarjev. Izkazani čisti dobiček za poslovno leto 1925 znaša Din 7.607.385,58. V očigled gospodarski krizi, v kateri se nahajamo, je upravni svet sklenil predlagati

občnemu zboru, ki se vrši 10. aprila t. l. ob 15. uri v palači banke v Ljubljani, izplačilo 10% dividende v znesku Din 15.— na delnico (lani 12%, oziroma Din 18.—), dotirati rezerve z Din 1.350.000.— in prenesti po odbitku statutarnih dotacij in običajnih nagrad ostanek Din 196.297,76 na novi račun. 318

—g Naši izvozniki za gospodarski svet. Po letni skupščini združenja izvoznikov, ki se bo vršila koncem marca, se nameravajo izvozniki zavzeti za čim prej ustanovitve gospodarskega sveta, ki ga predvideva tudi ustava. Združenje bo zahtevalo, da se priprave za ustanovitev gospodarskega sveta, ki so bile leta 1924. prekinjene, zopet začne. Najbrž se priključijo akciji izvoznikov tudi vse druge gospodarske korporacije.

—g Važna železniška konferenca. Rimski listi poročajo, da se bo vršila tekom marca železniška konferenca, na kateri se določijo takse za nemške in italijanske železnice, ki vodijo v pristanišči Hamburg in Trst. Konferenca se bo vršila v Italiji, najbrž v Sieni. Poleg italijanskih in nemških delegatov se udeležijo važne konference tudi zastopniki Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske in Avstrije.

—g Poljedelski stroji in orodja. Poljedelsko ministrstvo je prejelo v četrtlet na način reparacij iz Nemčije večjo množino poljedelskih strojev, orodja in instrumentov. Ta material razproda ministrstvo interesentom potom oblastnih referentov.

—g Italijanski indeks. Po podatkih statističnega oddelka milanske Trgovske zbornice je indeks cen na debelo v Italiji padel od 655,8 na 654,5. Kupna moč lire je poskočila od 15,25 na 15,28.

—g Sprememba uzanc v trgovini s koruzo. Uprava beogradske blagovne borze je sklenila spremeniti uzance v trgovini s koruzo na ta način, da bi moral kupec prevzeti koruzo tudi tedaj, če je v nji 4 odstotke pokvarjenega zrnja. Borza se je obrnila obenem na novosadsko blagovno borzo, da izve za njeno strokovno mišljenje. Uprava novosadske borze pa ni sprejela tega predloga, ker bi bili naši izvozniki zelo oškodovani. Inozemstvo ne kupuje na

še koruzo, v kateri je nad 2% slabega zrnja. Definitivno to vprašanje še ni rešeno, ker se bo vršila te dni konferenca med zastopniki obeh borz.

—g Obmejna veterinarska stanica v Bohinjski Bistrici. Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani obvešča vse interese, da je minister poljoprivrede odredil, da se ustanovi na postaji Bistrica-Bohinjsko jezero obmejna veterinarska stanica. Na podlagi tega je dovolila tudi Generalna direkcija carin glavni carinarnici v Bohinjski Bistrici, da sme v bodoče vršiti uvozne, izvozne in tranzitne ekspedije živine in živalskih proizvodov, in sicer bo izdajal odobrenja za te vrste ekspedije obmejni veterinar na Jesenicah.

—g Posojilo za prometne ustanove. Prometni minister bo imel začetkom prihodnjega tedna s finančnim ministrom konferenco, na kateri bosta razpravljala o zunanjem posojilu za prometne ustanove. To posojilo bi se porabilo v prvi vrsti za nove proge Trebinje - Nikšič, Beograd - Obrenovac in Priboj - Uvac.

Zanimivosti iz naših krajev

Beogradska kronika. — Dedščina 12 milijard Din.

Beogradska kronika je včeraj zopet obogatela za nenavadno drastičen slučaj. V Kosmajski ulici je stanujoči orožnik ponoči nalezel na žensko, ki je bila oblečena samo v nočno srajko. Imela je krvave podplube na obrazu ter poškodbe po vsem životu. Na vprašanje orožnika sploh ni dajala odgovora, zato jo je ta odvedel na policijo, kjer je izjavila, da se piše Olga Jovović in da je žena diplomirane pravnikinje. Izpovedala je, da je bila prisiljena v takem stanju pobegniti od doma. Pred dvema letoma se je poročila z mladim in bogatim pravnikom Izidorjem Jovovićem, ki je bal dokončati študije v Parizu. Sprva sta se dobro razumela, kasneje pa so se pri možu pojavili baje znaki sadižnata. Večkrat jo je pretepal in drugiče mučil, da je morala iskati zdravniške pomoči. Ta večer da ni mogla več zdržati

in je pobegnila na ulico. Žena je izjavila, da se ne mara več vrniti k možu in da bo zahtevala ločitev zakona.

Včeraj jutraj je v Beogradu neki lukusni avto na Topčiderskem brdu povozil delavca Velisava Orenovića. Hude poškodovane so prepeljali v bolnico, kjer je podlegel poškodbam. Po nesreči je šofer z največjo brzino pogнал avto tako, da si orožnik ni mogel zabeležiti njegove številke.

Samomorilna epidemija v Beogradu še vedno traja. Včeraj se je s sublimatom zastrupila učiteljica francoskega jezika Aleksandra Štolecer. Prepeljali so jo v bolnico. Motiv: nesrečna ljubezen. Zapustil jo je ženin in se poročil z drugo.

V Savo je skočila gospa Andja Todorović. Opazil jo je neki orožnik in jo s pomočjo delavcev rešil neprijetne kopeč. Todorovićeva so prepeljali v bolnico. Ima vnetja pljuč in je malo upanja, da okreva. Pri zaslišanju je izjavila, da je izvršila smorot, ker je njen mož pretekel noč pri kvartanju izgubil 14.000 Din. Ko mu je očitana njegova zapravljivost, jo je pretepel in vrzel iz hiše. Telega moralnega udarca ni mogla preživeti in je sklenila, da gre v smrt.

Za ogromno dedščino 12 milijard dinarjev se je v Banatu in na Sedmograškem prijavilo in sprlo pričmanj nego 36 rodbin z 260 člani. Zadeva je sledeča: Koncem 19. stoletja se je iz Saške izselila neka rodbina Ziegler in se naselila v takratni južni Madžarski. Bili so trije bratje. Eden se je naselil v Bečkereku, drugi na Sedmograškem, tretji pa je po kratkem bivanju v Banatu odstopoval v Ameriko, kjer si je pridobil ogromno bogastvo. Tik pred svetovno vojno je mož umrl. Ameriške oblasti sedaj po Banatu in Sedmograškem iščejo zakonite naslednike njegovega ogromnega imetja v vrednosti 12 milijard Din. Kakor omenjeno, se je prijavilo dosedaj 36 rodbin. Sesiavljena je bila cela lista lačnih in lakomnih dedičev, ki se plišo Ziegler. Med temi je tudi mnogo Židov, ki pa bodo propadli, ker je ugotovljeno, da je bila rodbina Ziegler čistega aršijskega plemena iz Saške.

Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil. **Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6** Telefon 980 30-T

Malt oglasi, ki služijo v poslovne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—

Službe
Ključavničarski pomočnik
zmožen slovenskega in nemškega jezika, vajen vsakršnega dela — išče stalno mesto. — Ponudbe pod «Posten/381» na upravo «Slov. Naroda».

Absolventinja
trgovskega tečaja, zmožna slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, perfektno slov. stenografije, strojepisja in vseh pisarniških del — išče službo v pisarni ali trgovini kot blaginčarica. — Ponudbe pod «Vesca/379» na upravo «Slov. Naroda».

Brivski pomočnik
vojašične prost. delaven, išče službo; najraje v mestu. — Ponudbe pod «Brivski pomočnik/746» na upravo «Slov. Naroda».

Gospodična
zmožna slovenskega in nemškega jezika, dobra strojepisja — išče službo v pisarni ali trgovini — Ponudbe pod «Pridna/704» na upravo «Slov. Naroda».

Vpokojenec
zmožen slovenskega in nemškega jezika — išče službo v pisarni ali za vratarja. — Ponudbe pod «Vpokojenec/757» na upr «Slov. Naroda».

Izobražena gospodična, vsučna slovenskega in nemškega jezika — išče mesto

vzgojiteljice
k otrokom, event. bi pomagala tudi v pisarni, izurjena stenografinja in strojepisja ter večja vseh pisarniških del. — Ponudbe pod «Vzgojiteljica/380» na upravo «Slov. Naroda».

Narodna knjigarna,
Ljubljana, Prešernova ul. št. 7 — prodaja po zelo nizki ceni 3 obsejalne izložbene omare, 1 registrirano blaginjo, 3 obločnice za plinovo luč, 1 plinovo peč, 1 pisalni pult in več drugih predmetov za opremo trgovine. 801

Lepe orehe
po ugodnih cenah nudi J. Knez, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3. 804

Kupim
Rabljene modele
za izdelovanje cementnih cevi — kupi Josip Miklavčič, Videm. 380

Dopisovanja
Mladenič,
osamljen, s stalno službo — želi znanja z gospodično 18—22 let; ne gleda na poklic in denar. — Dopis pod «Pomlad/803» na upravo «Slov. Nar.»

Stanovanje
na Viču, obstoječe iz 2 sob in kuhinje — se zamenja z enakim v mestu. — Ponudbe pod «Zamenjava/760» na upravo «Slov. Naroda».

Lokali
Iščem lokal
za mizarstvo obrt; lahko tudi na dvorišču. — Ponudbe pod «Lokal/747» na upravo «Slovenskega Naroda».

Trgovski lokal
s stanovanjem v mestu ali na deželi in prometnem kraju iščem za takoj. — Ponudbe pod «Trgovski lokal/743» na upr «Slov. Naroda».

Lep lokal
s stanovanjem za trgovino z mešanim blagom se išče v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod «Lokal/802» na upravo «Slov. Naroda».

Krojačica
(prvovrstna) z najboljšim priporočilom — se priporoča še v eno ali dve hiši. — Emonska cesta 4, L. nastr. (pri Kraker). 795

Zadruga stavninikov za Slesnjo
v Ljubljani ima svoj VII. redni občni zbor v nedeljo dne 28. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v novi dvorani restavracije Miklič v Kolodvorski ulici 43. Vslučaju nesklepnosti se vrši občni zbor v smislu pravil eno uro pozneje pri vsakem številu članov. 799

Nepremičnine
Enodružinsko hišo
z vrtom, na periferiji mesta ali v mestu — kupim. — Ponudbe z zahtevo cene pod «Hišica/806» na upravo «Slov. Naroda».

Uvedena kemična tvornica
z vsem inventarjem in deloma z blagom, se radi zaposlenja v drugem obratu ugodno prodaja. — Ponudbe pod «Kemična tvornica/794» na upravo «Slov. Naroda».

G. Flux,
Ljubljana, Gosposka ulica 4. — Čez 35 let obstoječa, strokovna posredovalnica za boljše službe, išče nujno šef-kuharja za Ljubljano, 3 hotelske kuharice za tu in izven, kotelarsko hišino za sezono, šoferja (izučenega mehanika) za Zagreb, fino hišno in priprosto dekle, samostojno kuharico za Zagreb, dobro hišno za Gorenjsko in neki grad na Dolencem, plačilnega natakarja za zdravilišče itd. — Priporočila privatne pridne in snažne kuharice z lepimi izpričevali, dekleta z dečelce, dekleta za vse, ki se razumejo nekoliko tudi na kuhanje (mala plača, za sezono), intelig. osebe vsake vrste, gospodične k otrokom tudi čez dan i. t. d. — Znamke za odgovor. Posebna soba za predstaviti. 793

Prodaj
Lepo posestvo
eno uro od železniške postaje (16 johan njiv, travniki in vinogradi) hiša visokoprtilična, v najboljšem stanju — se po zelo ugodni ceni prodaja. — Ponudbe pod «Posestvo/758» na upravo «Slov. Naroda».

Naprodaj
dobro ohranjena kuhinjska oprema, železna postelja in nekaj drugega pohištva. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Ugoden kup/382».

Stanovanja
Gospodična,
ki je ves dan odsotna — išče sobo s hrano. Pogoji s posebnim vdom. — Ponudbe pod «L. april/383» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanje
sobe s kuhinjo — išče mirna stranka brez otrok. — Ponudbe pod «Stanovanje/805» na upravo «Slov. Naroda».

Opremljena soba
velika, v sredini mesta, z dvema posteljama — se takoj odda. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 792

Razno
Abbazia-Opatija !!
Pension Lunaček, krasne sobe, razgled na more, na celom prehranom 28 lira dnevno po c. i. — MARIJA Lunaček. 469

Zastopnike
za Celje, Maribor, Ljubljano in sploh za vse večje kraje v Sloveniji išče večja zavarovalnica. — Ponudbe pod značko Zastopnik 34/754 na upravo «Slov. Naroda».

Mavec (gips)
kristalni, 99 % čistoče, za predelavo — se išče kompanjon. — Vilim Pavlovič, Samobor kod Zagreba. 798

Kuverte
priporočila
Narodna tiskarna

Iskalci zlata!

Leta 1849 se je bliskovito raznesla po celem svetu vest: **zlato**

se je našlo v Kaliforniji! Stotoseče ljudi je pohitelo tja v divjem begu za srečo. Mnogi so jo našli. — Vam ni treba več iskati zlata v Kaliforniji in Avstraliji. Zadoluje, da si ob potrebi kupite **ZLATONOS-TERPENTINOV MILO,** kajti vsak tisoč komad vsebuje zlatnik po 10 frankov. Poskusite svojo srečo! Mnogo zlatnikov se je že našlo, mogoče ga tudi vi najdete!

STAMPILJE
T. RABIČ
Ljubljana
KOLODVORSKA UL. 2

Vabilo na XXVI. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

ki se vrši

v soboto, dne 10. aprila 1926, ob 15. uri v bančni dvorani Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Dunajska cesta št. 1, z nastopnim dnevnim redom!

1. Nagovor predsednika.
 2. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1925 in predložitve letne bilance k 31. decembru 1925.
 3. Posočilo nadzorstvenega sveta.
 4. Odobrenje bilance za leto 1925 in sklepanje o predlogu upravnega sveta glede uporabe čistega dobička.
 5. Dopolnilna volitev v upravni svet.
 6. Volitev nadzorstva.
 7. Slučajni predlogi.
- Priloge: Po določenih § 13 pravil se smejo udeležiti občnega zbora tisti delničarji, ki pože v to svrhu pri centralni družbi v Ljubljani, pri njenih podružnicah v Brezicah, Celju, Cрномlju, Kranju, Mariboru, Metkoviću, Novem Sadu, Ptuj, Sarajevu, Splitu, Gorici ali Trstu ter agenciji Logatec odosno pri Hrvatsko-slavonski zemaljski hipotekarni banki v Zagrebu osem dni pred zvoorvanjem vstopnice za občni zbor na podstavi svojih delnic, skrajnejih pri navedenih poslovalnicah.
- v Ljubljani, 12. marca 1926. UPRAVNI SVET

Polenovko, namočeno marina de vseh vrst po konkurenčnih cenah, morske in sladkovodne ribe dobite vsak dan 25-T

v specialni trgovini „RIBA“
Gradišče 7, Ljubljana

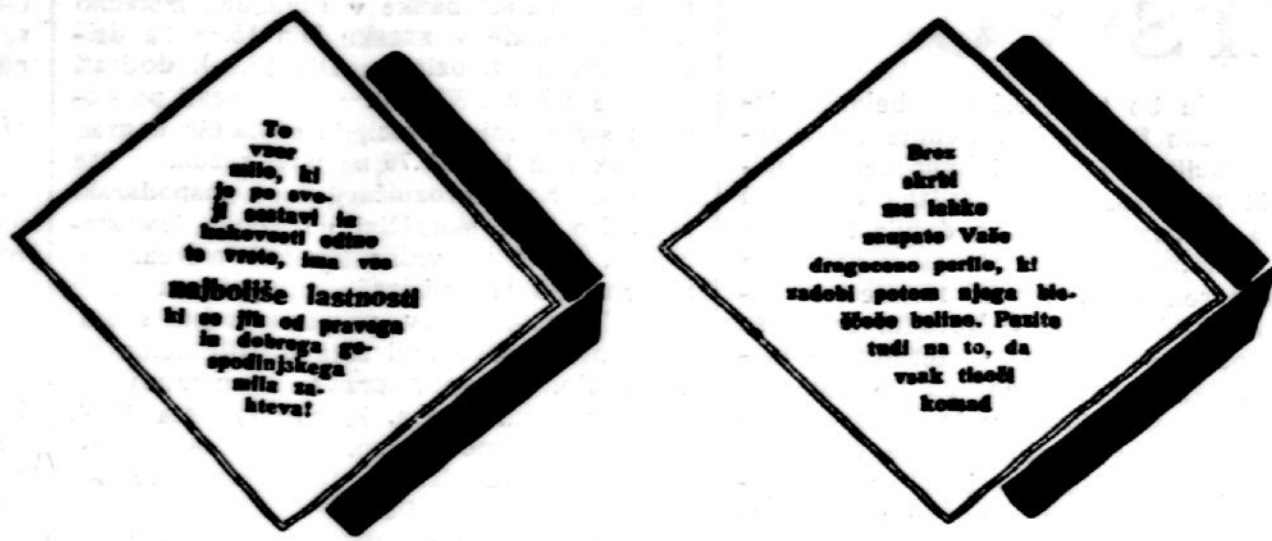
!Najnovjša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično omeženje in vsokovno barvanje oblik.
ANTON BOG 68-T
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6
I. nadstr. Glince-Vič 46

Edine najboljši šivalni stroji
so le **JOSIP PETELINC-A**

in rednice, ki so izdelane iz najboljših materialov, so izjemno trajne in se lahko uporabljajo za vsa vrsta šivanja. Imajo tudi različne dodatke, ki jih potrebujete za vsako vrsto šivanja. Vsi stroji so izjemno preprosti za uporabo in se lahko uporabljajo tudi za šivanje doma.

4T Ljubljana

MILO GAZELA

VSEBUJE PRAVI ZLATNIK

Telefon 379 **Ivan Zakotnik** Telefon 379
mesni tesarski mojster
 LJUBLJANA, Dunajska cesta 46
 Vankovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrožja na palačo, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. Stroji, razna tla, stopnice, ledenice, pavilioni, verande, lesene ograje itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
 FARNA ŠARA 23-T Tovarna fararja

714 **Modni salon**
Ivanka Stegnar
 LJUBLJANA, Rimska cesta šte. 10
 priporoča najnovejšo svilene klobuke in stamnike.
 Vsa popravila točno po najnižjih cenah.
 Zlatni klobuki vedno v zalogi.

15 letno Jamstvo
 najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogreljivim transporterjem (grabeljic); z enostavnim prem komi je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje
LUD. BARAGA
 LJUBLJANA
 Selenburgova ul. 6, I. 219-L
 Telefon št. 983.

KANAPA I UŽARIJE
 tudi **Fabrika KANAPA I UZARIJE d. d.**
 ODŽACI (Bačka)
 Meh. konopce po Din 23'—
 Četverouglaste konopce iz manila Din 31'—
 Tražite cenovnike! Tražite cenovnike!
 46 T

Pozor !!
 Zaradi razprodaje male zaloge vina iz zapuščine umrlega lastnika se toči v **restavraciji Bellevue** samo še kratak čas izobno vino po sledečih izredno vnižanih cenah:
 Rdeče dalmatinsko liter po 10 Din
 Rdeče štajersko liter po 12 Din
 Prima belo vino (rizling) liter po 12 Din
 Najboljši graščinski rizling po 14 Din
 Uprava zapuščine

ROYAL MAIL LINE
 Kr. angleška poštna parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kraljevino S. H. S. Zagreb, Trg. I. šte. 17.
 Redoviti potniški promet:
Hamburg-Cherbourg-Southampton v New York in Kanado
Cherbourg-Liverpool-Southampton v Južno Ameriko.
 — Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sampaio. —
 Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
 Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami.
 Podzastopstvo:
 Beograd, Karlovačka ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 28. —
 Val. Bačkerek, Princova ulica 7. — Rijeka, Belvedere Aleksandra 163.
 Branjavci naslov za gori navedena podzastopstva „Royal Mail Line“.
 Za Beano, Hercegovino, Dalmačijo in Crnogoro:
 Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gradini.
 Brzojavni naslov: „Prometna banka“.
 SPLIT, Dvokletkova obala 8 — NETKOVIĆ, Ivo Voraja.

Najstarejša slovenska plekarstva in ličarska delavnica
Ivan Bricej, Ljubljana
 Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2 (število lučne „svetle“)
 Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno. 27-L

Teod. Korn, Ljubljana
 Poljanška cesta št. 3.
 Iznos. stavbn. galanterije in okrasne klesane vsakdanje izdelave.
 Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) 105-L za konzerve.

Najnovejši električni izum petrolejska plinska svetiljka, **AIDA** z novo žarnico
 200-500 sveč moči.
 Krasno bele barve.
 Neznatna poraba petroleja.
 Sve 1 kakor elektrika!
 „AIDA“

se radi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol cerkev, dvorišč, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma **SVARC i drug**
 ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
 — Iščemo zaupne zastopnike —
 — Zahtevajte takoj prospekt! —

SANATORIUM Dr. SZEGÖ
 Abbazia (Italija)
 Suvastano pranjeleto boravilišče.
 Dietno liječenje na razne načine: za očvrstavanje, debeljanje i jačanje. Sve moderne fizikalne sprave za liječenje. Deca od 7 godina primaju se i bez pratnje.

Ponos vsake gospodinjice tvori **lepa sobna oprava** ki jo dobe v prvovrstni izvršbi po zmernih cenah pri tvrdki **Peter Kobal**
 Ljubljana — K. Lizej
 zaloga pohištva, žimo, morske trave itd.
 Lastno tapetništvo
 Pozor: Medreci lepe izdelani Din 200—

Drž. zdravilišče toplice Dobrua pri Celju.
 Sezija se prične v zdravilišču letos že 15 aprila in se dovoljuje do zaključitve 14. junija izredni popusti vsem: državnim uslužbcem, častnikom, svečnikom, penzionistom, vojnim invalidom in rodb. članom vseh tih navedenih, nadalje svo ceno pomirih in padlin vojakov, vojnih sirotam, ruskim invalidom, ruskim beguncem, nameščencem samoupravah mest in članom vseh bolniških blagajn. Vsaki izmed navedenih plača za 20-dnevno zdravljenje enkratni pavšalni znesek Din 1.340— in dobi: Vožnjo iz Celja na Dobruo, stanovanje, d'bo ceodnevno hrano zjutraj, opoldne, popoldne in zvečer, 20 kopeli, zdravniško preiskavo in vožnjo nazaj v Celje. Prijave je po lani upraviteljstvu zdravilišča. Vsi drugi imajo do 15. unija 25% popusta pri vseh cenah. Za glavno sezijo so to leto cene zelo ugodne, takse znatno znižane. Obširni prospekti na razpolago 810

Senzacija pomladanske in letne sezije.
 Vsled opustitve razpošiljalnice **razprodajam** raznovrstno češko in angleško sukno, kamgarne, šev ote itd., dokler traja zaloga, po **tovarniških cenah**. Opozorjam cenj občinstvo, da to ugodno priliko v tej denarni krizi izrabi ter si tako nabavi za velikonočne praznike za nizko ceno prvovrstno, trpežno in solidno blago za moške obleke, kakor tudi za damske kostume. **Posetite moje trgovine in prepričajte se!**
Josip Ivančič, Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 4.
 Na-proti Frančiškanske cerkve. Veža desno. 761

POZOR! Kdor namerava zidati in rabiti: **POZOR!**
 nosilke, cement, Stuka-dor, betonsko in drugo **POZOR!**
 železo, okovje, štedilnike, peči, mreža za ograjo in vse v to stroko spadajoče predmete, dobi iste ceno v veliki izbiri pri **Schneider & Verovšek**
 trgovina Slezinske na drobno in debelo
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.
 Točna potrežba! 700 Zmerno cene!

Spomladanski mednarodni velesej v Pragi
 od 21. do 28. marca 1926.
 Središče srednjeevropske trgovine in industrije. Najugodnejša prilika za nakup priznanih čehoslovaških industrijskih izdelkov
 50% znižana vožnja na čehoslovaških in jugoslovaških železnicah. Na avstrijskih železnicah velja za brzovlake vozovnica osebnega vlaka.
 Brezplačen vizez za potovanje na Čehoslovaško.
 Pojanima in legitimacije daje **ALOMA COMPANY, Ljubljana, Cankarjeva nabr. 2.**
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT, Ljubljana, Brag.

Zmožna tvornica
 iglarskega blaga (šivank) iz češke spretnega, dobro uvedenega provizorskega zastopnika. — Ponudbe z navedbo referenc pod: „EXPORT P. A. 1 39“ na Rudolf Messer, PRAHA, Ovocny, trh 19. 751

L. Mikuš
 Ljubljana, Vestni trg 15
 popravi vse vrste zobov in solinčkov ter sprohjalnih peči.
 Popravila se izvršijo hitro in solidno.

J. Stjepušin — Sisak —
 priporoča najboljšo tamburo, žice periturne, škepe ostale potrebštine za vse glazbela Odlikovan na parizski izložbi. — Cijeni franco 22-T

Salon za damsko frizerstvo
 prvovrstno urejen, dobro uveden, se proda radi rodbinskih razmer prav povoljno. 800
 Agencijburo: Kardoš, Novisad, Kr. Petra ulica 19

Perzijske *) preproge
 Velika izbira perzijskih in smirnskih preprog za inozemstvo, neocarinjeno, po najnižjih dobavnih cenah. **Topfichhaus „Zum Türken“, Graz, Raichberggasse 1.** 536

VODNE TURBINE
 najnovejša konstrukcije avtomatične regulatorje, zatvornice izdeluje in dobavlja **ING. F. SCHNEITER, Skofja Loka**
 Prvovrstne referenca. Zahtevajte ponudbo! Konkurenčne cene.

Najcenejša in največja skladišča dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emailiranje in ponklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. **„TRIBUNA“ F. B. L.,** tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 49 T

Mehanično umetno vezenje
 zastorov, perila, oblik bluz, monogramov, fitno belo in barvasto entljanje, ažuriranje.
MATEK & MIKŠ, Ljubljana, DALMATINOVA 13
 Vsled strokovnega znanja najtinejša izvršitev in brezkonkurenčne cene. Najcenejši in čisti predstnik ženskih ročnih del v narodnih in modernih vzorcih ter lastnih originalih.

Prometni zavod za premog d. d.
 v Ljubljani :: prodaja 21-T
:: premog ::
 iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks
 vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brkete
 Naslov: **PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.** v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

Zastonj za darilo!
 bomo razdelili za reklamo, da uvedemo svoje blago sobno opravo, kuhinjsko opravo, moška in ženska kolesa, 14 kar. ztate prstane, usnjate torbice, fotogr. aparate, ure, šivalne stroje, risalne stroje in druge porabnostne predmete, da uvedemo naše izdelke pečilni prašek Aurora in vanilini sladkor.
 Pečilni prašek Aurora je po svoji sestavi najboljši, kar si je misliti moči, ima zatorej najboljšo vzhajalno moč in ne odreče nikoli. Aurora se rabo za vse močnatne jedi. Poizkusite napraviti šartelj za rabo in čudež je storjen.
POGOJI:
 1. Razdelitve naših daril se lahko udeležil vsak, kdor naroči in plača majhen karton pečilnega praška „Aurora“ za 50 Din z zavojnico, poštino itd. vred. Znesek je zaradi kontrole priložiti naročilu.
 2. Darila se razdeli po našem načrtu, ki je založen pri javnem notarju pod zaprto kuverto in določeno za 1000 naročitev. Delilo se bo ob navzočnosti notarja. Naročitev velja od 14. marca do 15. aprila.
 3. Vsak naročilec brez razlike udeležbe dobi darilo po načrtu, se odzvoji nova serija, tako da pride vsak na 1000 naročitev.
 4. Naročeno blago se razpošilja točno z dotekajočimi številkami vred. Darila se razdeli 20. aprila in sicer manjša po pošti, večja z železnico. Voznino poravnava naročnik ozir. prejemnik. Naročila naj se naslovijo na:
Aurora-Werke, Graz, Postfach 231 755